ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DİNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ Ι΄ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1935 ΤΕΥΧΟΣ 11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τύποις «Φαζιλέτ»

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Ἀπὸ τῆς 5ης τοῦ λήξαντος μηνὸς Νοεμβρίου ἡ Α. Θ. Παναγιότης δυστυχῶς ἔπεσε καὶ παραμένει κατάκοιτος ἐν κλίνῃ σοβαρᾶς ἀσθενείας. Χοροστατήσασα ἐν Ταταούλοις τῇ Κυριακῇ 3ῃ Νοεμβρίου ὑπέστη ἰσχυρὸν κρυολόγημα, κατόπιν τοῦ ὁποίου ἐπῆλθεν ὑποτροπίασις τῆς ἐντερικῆς παθήσεως, ἐξ ἧς ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπὸ μακροῦ πάσχει, καὶ γενικὴ ἐξάντλησις τοῦ ὀργανισμοῦ Αὐτῆς.

Σύμπασα ἡ Ἐκκλησία, ἡ σεβασμία Ἱεραρχία, ὁ Κλῆρος καὶ ὁ Λαός, ὁ ἐγγὺς καὶ ὁ μακράν, μετὰ ζωηροτάτης ἀγωνίας καὶ συμπαθείας παρακολουθεῖ τὴν ἀσθένειαν τοῦ κατευθύνοντος τὸ σκάφος τοῦ Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ Προκαθημένου τῆς Ἁγίας Ὀρθοδοξίας σεπτοῦ καὶ λαοφιλοῦς Πρωθιεράρχου.

Τὰ ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐκδηλούμενα πάντοθεν, ἀπὸ τῶν Ἁγιωτάτων Ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ ἁπανταχοῦ εὐσεβοῦς Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, αἰσθήματα ἰδιαζούσης τιμῆς, βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ὁλοψύχου ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ Σεπτὸν Πρόσωπον τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β′ εἶνε εἰς ἄκρον συγκινητικά.

Χάριτι θείᾳ, διὰ τῶν ἐμμόνων προσπαθειῶν τῆς ἐπιστή-

μης καὶ τῆς ἰσχυρᾶς ἄλλως κράσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἤρξατο ἤδη παρατηρουμένη βελτίωσίς τις εἰς τὴν κατάστασιν τῆς πολυτίμου Αὐτῆς ὑγείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προὐκάλεσε παρὰ πᾶσι βαθεῖαν ἀνακούφισιν.

Ἡ γενικὴ εὐχὴ συνεχίζεται ὁλόθερμος πρὸς τὸν Οὐράνιον τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορα, ὅπως ἐν τῇ ὑπερτάτῃ Αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Προνοίᾳ ὡς τάχιον ἐγείρῃ τῆς κλίνης τῆς ταλαιπωρίας τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα καὶ ἀποδώσῃ Αὐτὴν σώαν, ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύουσαν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς, εἰς δόξαν δὲ τοῦ Παναγίου Ὀνόματος Αὐτοῦ.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ Μ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΙΡΩΝ

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ἡ ἐπ' ἐκκλησίας διδασκαλία—ἐξήγησις τῶν εὐαγγελικῶν ἢ ἀποστολικῶν ἢ προφητικῶν περικοπῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὸν βίον τῶν χριστιανῶν—ἦτο, ὡς γνωστόν, στοιχεῖον ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὴν δημοσίαν προσευχὴν καὶ λατρείαν τῶν πρώτων ὀπαδῶν τοῦ Κυρίου [1]). Σκοπὸς τῆς διδαχῆς ἢ τοῦ κηρύγματος ἦτο καὶ εἶναι ἡ οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν, τοὐτέστιν ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὑψηλῶν δογματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀληθειῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ ἐξ αὐτῶν ἐξαγωγὴ πρακτικῶν συμπερασμάτων καὶ πορισμάτων καὶ ἡ προτροπὴ ἡ γινομένη πρὸς τοὺς ἐκκλησιαζομένους (πρακτικὴ ἐφαρμογὴ) ὅπως ἐφαρμόζωσιν αὐτά, κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατόν, εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον των.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ χρησιμοποιοῦνται διάφορα μέσα. Ἀναντιρρήτως ὁ πρῶτος ὅρος τῆς ἀποτελεσματικότητος τοῦ κηρύγματος, τῆς εὐεργετικῆς αὐτοῦ ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀκροατῶν, εἶναι ἡ θερμὴ καὶ ἄδολος πίστις καὶ ὁ σύμφωνος πρὸς τὰ κηρυττόμενα βίος τοῦ κηρύττοντος. Θὰ ἰσχύῃ πάντοτε ἡ ἀλήθεια τῶν λόγων τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· «οὐδὲν διδασκάλου ψυχρότερον ἐν λόγοις φιλοσοφοῦντος μόνον· τοῦτο γὰρ οὐ διδασκάλου, ***ἀλλ' ὑποκριτοῦ***» [2]).

---

[1]) «Τῇ τοῦ ἡλίου λεγομένῃ ἡμέρᾳ (Κυριακῇ), πάντων κατὰ πόλεις καὶ ἀγροὺς μενόντων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέλευσις γίνεται, καὶ τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν ἀποστόλων ἢ τὰ συγγράμματα τῶν προφητῶν ἀναγινώσκεται μέχρις ἐγχωρεῖ. Εἶτα παυσαμένου τοῦ ἀναγινώσκοντος, ὁ προεστὼς διὰ λόγου τὴν νουθεσίαν καὶ πρόκλησιν τῆς τῶν καλῶν τούτων μιμήσεως ποιεῖται». Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος Αη Ἀπολογία, 65 — 67.

[2]) Α' Ὁμιλία εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Εἰς τὴν Λ' Ὁμιλίαν τῶν ἰδίων Πράξεων λέγει περὶ τοῦ ἰδίου θέματος τὰ ἑξῆς· «ἀλλ' εὔκολον τοῦτο τὸ φιλοσοφεῖν

Ἐκτὸς τοῦ ὅρου αὐτοῦ, ἀπαραιτήτου διὰ τοὺς ἱεροκήρυκας παντὸς τόπου καὶ χρόνου, ἀπαιτοῦνται πρὸς καρποφορίαν τοῦ κηρύγματος καὶ ἄλλα προσόντα εἴτε φυσικὰ εἴτε ἐπίκτητα. Ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῶν ἰδιαιτέρων φυσικῶν ἱκανοτήτων καὶ ἐκ τῆς εὐρύτητος τῶν ἐπικτήτων προσόντων ἐξαρτᾶται ἡ μεγάλη ἢ μικρὰ εὐδοκίμησις καὶ ἡ ἀνάδειξις καὶ κατάταξις τοῦ ἱεροκήρυκος εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατηγορίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ρητόρων. Ἡ «πολλὴ ἐν τῷ λέγειν δύναμις» 3), καθὼς ἀποκαλεῖ ὁ αὐτὸς θεῖος πατὴρ τὰ φυσικὰ προσόντα (χαρίσματα εὐφυΐας καὶ λόγου) τοῦ ἱεροκήρυκος, εἶναι ἴδιον ὀλίγων ἀνθρώπων, προνομιούχων τῆς φύσεως. («Τοῦτο δ' ἐν ὀλίγοις εὕροι τις ἄν»). Ἡ πολλὴ αὐτὴ δύναμις δημιουργεῖ τοὺς Χρυσοστόμους καὶ τοὺς Βοσσουέτους. Ἀλλ' εἴτε μὲ πολλὴν εἴτε μὲ ὀλίγην «δύναμιν» εἶναι πεπροικισμένος ὁ ἱεροκῆρυξ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην «μαθήσεως». Ἡ «μάθησις» δημιουργεῖ τὰ ἐπίκτητα προσόντα, παράγοντας ἀναγκαίους διὰ τὴν ἐπιτυχῆ καὶ ἐπωφελῆ διεξαγωγὴν τοῦ κηρύγματος. Ἡ «μάθησις» ἢ ὅπως λέγομεν σήμερον, αἱ γνώσεις, πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ἀνάλογοι πρὸς τὰς γενικὰς ἀντιλήψεις καὶ τὴν καθόλου μόρφωσιν τῆς ἐποχῆς. Πλὴν τούτου αἱ συγχρονισμέναι γνώσεις πρέπει νὰ προσαρμόζωνται καὶ πρὸς τὸ ἰδιαίτερον περιβάλλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου διδάσκει ὁ ἱεροκῆρυξ καὶ πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἀντιλήψεως καὶ τῆς μορφώσεως τοῦ ἐκκλησιάσματος. Ποῖαι πρέπει νὰ ἦναι αἱ γνώσεις αὐταὶ σήμερον ἐκτὸς ἐκείνων τὰς ὁποίας θὰ λάβῃ ὁ ἱεροκῆρυξ εἰς μίαν θεολογικὴν σχολήν;

Ὁ Βοσσουέτος εἰς μίαν διδαχήν του συνταχθεῖσαν διὰ τὸν νέον καρδινάλιον de Bouillon περιγράφει τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον δύναται νὰ προετοιμασθῇ ὁ ἱεροκῆρυξ. Ὡς μέσα προπαρασκευῆς προτείνει· «τὰ ἀρχαῖα κλασικὰ συγγράμματα, μερικὰ γαλλικὰ βιβλία, ὡς εἶναι π. δ. χ. αἱ ἐπαρχιακαὶ ἐπιστολαὶ τοῦ Pascal, τὰς δύο Διαθήκας, Παλαιὰν καὶ Καινήν, τοὺς Ἕλληνας πατέρας, τὸν Αὐγουστῖνον καὶ τὸν Τερτουλλιανόν» 4). Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος εἰς τὸν ἴδιον περὶ ἱερωσύνης λόγον ὁμιλῶν, ὡς εἴδομεν, περὶ «δυνάμεως» καὶ «μαθήσεως» προσθέτει, «κἂν εἰς ἄκρον αὐτοῦ (τοῦ

ἐν ρήμασι· ***δίδαξόν με διὰ τοῦ βίου τοῦ σοῦ·*** αὕτη ἡ διδασκαλία ἀρίστη». Ὁ ἠθικολόγος τοῦ ΙΖ' αἰῶνος La Bruyère εἰς τοὺς χαρακτῆράς του (κεφ. «περὶ ἄμβωνος» de la chaire) περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος γράφει τὰ ἀκόλουθα «ὑπάρχουν ἅγιοι ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων καὶ ὁ χαρακτὴρ μόνος τυγχάνει ἀποτελεσματικὸς εἰς τὸ νὰ πεισθῶσιν οἱ ἀκροαταὶ περὶ τῆς ἀληθείας ἐκείνων περὶ τῶν ὁποίων θὰ ὁμιλήσουν· ἐμφανίζονται (ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος) καὶ ὅλος ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ τοὺς ἀκούσῃ εἶναι ἤδη συγκεκινημένος καὶ οἱονεὶ πεπεισμένος· τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σκοποῦ θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῶν λόγων τοὺς ὁποίους θὰ ἐκφωνήσουν.

3) Πέμπτος Λόγος περὶ ἱερωσύνης Migne τόμ. 48 στ. 652 κ. ἀ.

4) G. Lanson, «Histoire de la littérature française» p. 572

λέγειν) τις ἀφίκηται, τότε αὐτὸν ἀφίησιν ἔρημον, ἂν μὴ ***συνεχεῖ σπουδῇ καὶ γυμνασίᾳ*** ταύτην θεραπεύῃ τὴν δύναμιν». Ὅσον δὲ μεγαλυτέρα εἶναι ἡ δύναμις αὐτὴ τόσον μεγαλυτέρα, κατὰ τὸν Χρυσορρήμονα, ἀπαιτεῖται μάθησις καὶ «μείζων πόνος».

Κατὰ τὴν ἐποχήν μας, πλημμυρισμένην ἀπὸ παντοίας γνώσεις, διὰ τὸν ἱεροκήρυκα εἶναι ἀπαραίτητος μία κατὰ τὸ δυνατὸν ἀρτία γενικὴ μόρφωσις ἡ ὁποία νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ παρακολουθῇ ὅλην τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῆς ἐποχῆς, νὰ γνωρίζῃ τὰ κυριώτερα, διασταυρούμενα καὶ ἐνίοτε ἀλληλοσυγκρουόμενα διανοητικὰ ἔτι δὲ καὶ ἐπιστημονικὰ καὶ φιλοσοφικὰ ρεύματα τῆς ἔξω σοφίας. Ἴσως περισσότερον ὀφείλει νὰ ἠξεύρῃ ἐκείνας τὰς γραμμὰς τῆς καθόλου πνευματικῆς κινήσεως αἱ ὁποῖαι τοὐλάχιστον ἐξωτερικῶς φαίνονται ἀντίθετοι πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις. Ἄλλως τε, καθὼς παρετήρησε καὶ ὁ Μ. Βασίλειος εἰς τὴν παραίνεσιν πρὸς τοὺς νέους, «τὸ γὰρ παράλληλα θέντας (τὰ χριστιανικὰ καὶ τὰ ἀντίθετα διδάγματα) καταμαθεῖν τὸ διάφορον οὐ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τοῦ κρείττονος». Τὸ σύνολον τῶν γενικῶν καὶ τῶν εἰδικῶν (θεολογικῶν) γνώσεων πρέπει νὰ ἦναι τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὥστε νὰ ἠμπορῇ ὁ κῆρυξ τοῦ θείου λόγου νὰ ἔχῃ πάντοτε πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς διανοίας του ζωντανὴν τὴν κατὰ τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς ἀντίληψιν περὶ ἀνθρώπου καὶ περὶ τοῦ σύμπαντος καὶ τὴν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἔξω κοσμοθεωρίαν. Μόνον κατόπιν μιᾶς τοιαύτης προπαρασκευῆς θὰ δύναται νὰ ἱκανοποιῇ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῶν ἐκκλησιαζομένων καὶ νὰ ἦναι «ἕτοιμος πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι αὐτὸν λόγον περὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐλπίδος» 5).

Ἡ γνῶσις τῆς καθόλου ἱστορίας καὶ μάλιστα ἡ κάπως φιλοσοφικὴ μελέτη αὐτῆς παρέχει εἰς τὸν διδάσκαλον τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς πολλὰ ἐφόδια πρὸς καρποφόρον διδαχήν. Μελετῶν τοὺς νόμους τῆς προόδου ἢ τῆς παρακμῆς διαφόρων ἐθνῶν μανθάνει βαθύτερον καὶ περισσότερον συγκεκριμένως τὰ αἴτια τῆς ἠθικῆς ἀνυψώσεως ἢ καταπτώσεως τῶν ἀτόμων. Εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν θὰ ἔχῃ ***σοβαρὸν*** ἐπίκουρον τὴν ψυχολογίαν ὑπὸ τὰς γενικὰς καὶ εἰδικὰς αὐτῆς μορφάς. Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν θὰ ἀντλήσῃ περισσότερα καὶ ἐνίοτε δραστικώτερα θεραπευτικὰ μέσα τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην ὡς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν γενεᾶς τόσον περιπλόκου, ἀνίσου καὶ ἀπαιτητικῆς καθὼς ἡ ἡμετέρα. Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὡσαύτως θὰ πάρῃ πλεῖστα ὅσα πραγματικὰ (οὐχὶ πλάσματα τῆς φαντασίας) παραδείγματα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσῃ πλέον ἁπτὰς καὶ πλέον ζωντανὰς τὰς ἠθικὰς καὶ ψυχολογικὰς ἐννοίας τὰς ὁποίας θὰ ἀναπτύσσῃ πρὸ τῶν χριστιανῶν.

---

5) Α΄ Πέτρου, γ΄ 5.

Ἡ σύστασις τοῦ Βοσσουέτου ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν μελέτην τῶν κλασικῶν συγγραφέων πρέπει νὰ γίνῃ καὶ σήμερον καίτοι ὁ αἰών μας ἐμφανίζεται ὡς κατ' ἐξοχὴν πραγματολογικός, ὡς αἰὼν τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς δράσεως. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς μηδ' αὐτοῦ τοῦ γηραιοῦ Ὁμήρου — «ἀγαθοῦ» κατὰ τὸν Ὁράτιον — ἐξαιρουμένου δὲν πρέπει νὰ ἦναι ξένοι καὶ ἄγνωστοι εἰς τὸν ἄρτιον καὶ καθ' ὅλα συγχρονισμένον ἱεροκήρυκα. Εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησα ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ἐπὶ τῇ περυσινῇ ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν μοὶ ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ ὑποδείξω καὶ ἐν μέρει νὰ ἀναπτύξω πῶς ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος εἰς τὰ ἀθάνατά του κηρύγματα ἐχρησιμοποίει — ὁ χριστιανὸς Δημοσθένης — τὸν ἐθνικὸν Δημοσθένην [6]). Γενικώτερον ὁ θεῖος πατὴρ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκφράζεται διὰ τῶν ἑξῆς λόγων του· «ἐὰν θαυμάζῃς τὰ τῶν φιλοσόφων, κἂν τούτοις πρόσελθε· κἀκεῖνοι σὲ διδάξουσι, παλαιὰς συμφορὰς διηγούμενοι καὶ ποιηταὶ καὶ ρήτορες καὶ σοφισταὶ καὶ λογογράφοι» [7]). Ὁλόκληρος ἡ πρὸς τοὺς νέους γνωστὴ παραίνεσις τοῦ Μ. Βασιλείου ἐμμέσως παρίσταται ὡς μία ἀνάλογος σύστασις πρὸς τοὺς ἱεροκήρυκας. Ὁ ἀείμνηστος Ἀδαμάντιος Κοραῆς εἰς τὸν Ἱερατικόν του Σύνδεσμον, ἑρμηνεύων τὰς ποιμαντορικὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, χρησιμοποιεῖ πολὺ ἐπικαίρως καὶ καρποφόρως τὰς φιλοσοφικὰς καὶ ἠθικὰς ἰδέας τῶν ἀρχαίων κλασικῶν συγγραφέων [8]). Τὴν μελέτην ἰδιαιτέρως τῶν ἠθικῶν καὶ τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου συνιστῶ ὡς ὠφελιμωτάτην διὰ τὸν ἱεροκήρυκα. Χρησιμωτάτην θεωρῶ καὶ τὴν μελέτην τῶν συγγραμμάτων τῶν νεωτέρων καὶ συγχρόνων μεγάλων συγγραφέων καὶ ἱεροκηρύκων ξένων τε καὶ ἡμετέρων. Δι' ἓν

[6]) Γενναδίου Μ. Ἀραμπατζόγλου, μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων «Λόγος εἰς τοὺς τρεῖς ἱεράρχας». Κ/πολις, 1935 σελ. 7.

[7]) Β' Ὁμιλία εἰς τὴν Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολήν.

[8]) Ὁ Α. Κοραῆς διὰ νὰ καταδείξῃ π.δ.χ. τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τῆς ἀληθείας, δυνάμεως ἡ ὁποία τελικῶς πάντοτε θριαμβεύει, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς λόγια τοῦ φιλοσοφοῦντος ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων Πολυβίου· «καί μοι δοκεῖ μεγίστην θεὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ φύσις ἀποδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν καὶ μεγίστην αὐτῇ προσθῆναι δύναμιν. Πάντων γοῦν αὐτὴν καταγωνιζομένων, ἐνίοτε δὲ καὶ πασῶν τῶν πιθανοτήτων μετὰ τοῦ ψεύδους ταττομένων, οὐκ οἶδ' ὅπως αὐτὴ δι' αὑτῆς εἰς τὰς ψυχὰς εἰσδύεται τῶν ἀνθρώπων, καὶ ποτὲ μὲν παραχρῆμα δείκνυσι τὴν αὑτῆς δύναμιν, ποτὲ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα, τέλος αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἐπικρατεῖ καὶ καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος. (ἔκδ. 1835 ἐν Μελίτῃ, σελ. 319.) Ὁ ἱεροκῆρυξ ἑρμηνεύων τὸ τῆς σοφίας Σολομῶντος «σοφίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία» καὶ τὸ τοῦ Ἔσδρα «πάντων ἰσχυρότατον ἡ ἀλήθεια» ἠμπορεῖ νὰ προστρέξῃ, καθ' ὃν τρόπον ὑποδεικνύει ἡ ποιότης τῶν ἀκροατῶν του, εἰς τὸ εἰρημένον χωρίον τοῦ Πολυβίου, τὸ ὁποῖον ὁ Κοραῆς ἐχρησιμοποίησεν ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀποστολικῆς ρήσεως «πονηροί... προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον».

π.δ.χ. κοινωνικὸν κήρυγμα ὅπου ὁ ἱεροκῆρυξ θὰ ζητήσῃ νὰ ἀντιτάξῃ τὸν τεχνητὸν ἄνθρωπον, τὸν snobish τῆς ἐποχῆς μας, τὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος περιορίζεται ἐκ προγράμματος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ὡρισμένων ἐξωτερικῶν κοινωνικῶν τύπων (ἐθιμοτυπίας κυρίως) — δημιουργεῖ δ. λ. δ. ἕν ἐξωτερικὸν ψευδὲς ***ἐγὼ*** ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ πραγματικόν του ***ἐγώ***, πρὸς τὸν εἰλικρινῆ, τὸν ἄδολον, τὸν φυσικὸν ἄνθρωπον — δι' ἕν τοιοῦτον κήρυγμα, δὲν εἶναι ἀνωφελὴς ἡ μελέτη τοῦ «μισανθρώπου» τοῦ Μολλιέρου [9]). Διὰ τὸ ἴδιον θέμα συνιστῶνται μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰς «Σκέψεις» τοῦ Pascal, καθὼς καὶ αἱ συμβουλαὶ τὰς ὁποίας ὁ Πολώνιος ἀπευθύνει πρὸς τὸν υἱόν του Λαέρτιον εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ Σαίξπηρ («Ἀμλέτος»). Πόσα ὁ κῆρυξ τοῦ θείου λόγου ἔχει νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ Γκαῖτε [10]), τοῦ Ἴψεν καὶ τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν πεφημισμένων νεωτέρων καὶ συγχρόνων λογοτεχνῶν τῆς ἔξω σοφίας!

Ἡ παραγγελία τοῦ Βοσσουέτου ἡ ἀφορῶσα τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπὸ σοβαρωτάτην ἔποψιν ἰδίως σήμερον ὁπότε πελαγώνονται οἱ ἱεροκήρυκες εἰς θέματα δῆθεν κοινωνικά, ψελλίζουν ἐνίοτε λόγια ἀχώνευτα, ἀπροσάρμοστα πρὸς τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροατῶν των, λόγια εἰς τὰ ὁποῖα συνήθως δὲν εὑρίσκομεν τὸν ἀρχηγὸν τῆς θρησκείας τὸν ὁποῖον

---

9) Ὁ μεταξὺ Ἀλκήστου καὶ Φιλίντου διάλογος εἶναι ἀρκετὰ διδακτικὸς ὡς πρὸς τὸ προκείμενον θέμα.

Ἀλκ.— Θέλω νὰ ἦναι οἱ ἄνθρωποι εἰλικρινεῖς καὶ ὡς τίμιοι ἄνθρωποι νὰ μὴ τοὺς ξεφεύγῃ καμμία λέξις ποὺ δὲν βγαίνει ἀπὸ τὴν καρδιά. Τὸ νὰ ἐκτιμᾷ κανεὶς ὅλον τὸν κόσμον σημαίνει ὅτι τίποτε δὲν ἐκτιμᾷ. Ἐπιθυμῶ νὰ μὲ ξεχωρίζουν, καὶ διὰ νὰ τελειώσω μὲ λίγα λόγια, ὁ φίλος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι κάτι ποὺ δὲν μοῦ ἀρέσει.

Φιλ.— Ἀλλὰ ὅταν κανεὶς ἦναι ἄνθρωπος τοῦ κόσμου πρέπει νὰ τηρῇ μερικὰ ἐξωτερικὰ τῆς λεπτῆς συμπεριφορᾶς ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ συνήθεια.

Ἀλκ.— Ἐπιθυμῶ νὰ ἦναι κανεὶς ἄνθρωπος· καὶ εἰς κάθε περίστασιν τὰ λόγια μας νὰ φανερώνουν τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μας.

10) Ὁ Φάουστ τοῦ Γκαῖτε εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος ἀηδίασε τὴν φιλοσοφίαν, τὰ νομικὰ καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ προϊόντα τοῦ ἐπιστητοῦ. Στρέφεται πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις. Εἰς τὴν σελήνην ἀπευθυνόμενος λέγει· «ξεφορτωμένος ἀπὸ ὅλους ***τοὺς καπνοὺς τῆς γνώσεως***, θέλω νὰ λουσθῶ ὑγιὴς εἰς τὴν δρόσον σου». (von allem wissens—qualm entladen—in deinem Tau gesund mich baden». «Ποῦ νὰ σὲ συλλάβω ἄπειρε Φύσι» ἀναφωνεῖ. Πρὸς τὴν φύσιν ἀπευθυνόμενος καὶ καθορίζων τρόπον τινὰ τὰ ὅρια τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως προσθέτει· «ἡ φύσις εἶναι γεμάτη ἀπὸ μυστήρια ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, — δὲν ἀφήνει νὰ τῆς ἀφαιρέσωμεν τὸν πέπλον καὶ ὅ,τι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ στὸ πνεῦμά σου, — αὐτὸ εἰς μάτην ζητεῖς νὰ τῆς τὸ ἀποσπάσῃς μὲ τοὺς μοχλοὺς καὶ μὲ τὶς βίδες»—«Und was sie deinem geist nicht offenbaren mag das wingst du ihr nicht ab mit Hebeln und mit Schrauben».

προτίθενται νὰ διδάξουν οὔτε τὰ ἀθάνατα λόγια Του τὰ ὁποῖα εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως ἀποκαλύπτουν τὸ θεῖον πρόσωπόν Του καὶ τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν Του.

Ἡ Ἁγία Γραφὴ πρέπει νὰ μελετᾶται μὲ τὰς σχετικὰς ἑρμηνείας τῶν μεγάλων πατέρων — Χρυσοστόμου, Θεοδωρήτου κ. ἄ.— καὶ τῶν νεωτέρων καὶ συγχρόνων ἑρμηνευτῶν καὶ σχολιαστῶν. Πρὸ παντὸς ἡ πρὸς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας κατά τε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἐξοικείωσις διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐξηγητικῶν των ἔργων, θὰ δημιουργήσῃ μίαν οἰκειότητα πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, οἰκειότητα πλουσίαν εἰς βαθέα αἰσθήματα καὶ εἰς ἐπωφελεῖς ρητορικὰς ἀρετάς. Τὰ σύγχρονα κηρύγματα βεβαίως πρέπει νὰ ἔχουν καὶ κοινωνικὸν χαρακτῆρα· τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν πρέπει νὰ γίνεται καθ' ὃν τρόπον κάμνουσι μερικοὶ ὡς ἀνωτέρω ἐσημείωσα. Ὁ ἱεροκῆρυξ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας θὰ ἔχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψιν του ὅτι ὁ χριστιανισμὸς τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον διαρρύθμισιν καὶ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς κοινωνίας διαβλέπει εἰς τὴν ἠθικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀτόμου, καὶ ὅτι τὸ λεγόμενον κοινωνικὸν πρόβλημα — μέγιστον πρόβλημα — διὰ τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Ἰησοῦν εἶναι **πρὸ παντὸς** ζήτημα ἠθικὸν καὶ θρησκευτικόν. Ἡ κοινωνικοποίησις καὶ πολιτικοποίησις τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπὸ ἀπόψεως διδασκαλίας γενικῶς καὶ κηρύγματος ἰδιαιτέρως ἔλαβεν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνός μας τοιαύτας διαστάσεις ὥστε καὶ ἕδραι ἱδρύθησαν εἰς ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια προωρισμέναι διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ λεγομένου « ἐφηρμοσμένου χριστιανισμοῦ ». Ὁ προτεστάντης πάστωρ G. D. Herron ἦτο καθηγητὴς τοῦ μαθήματος αὐτοῦ εἰς τὸ κολλέγιον τοῦ Grinnell τῆς πολιτείας Iowa τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ δημοσιευθὲν ἔργον του — συλλογὴ λόγων καὶ διαλέξεων — τιτλοφορεῖται « Κοινωνικὸς Χριστιανισμός ». Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς λόγους του ἐπιγράφονται « Τὸ χριστιανικὸν Κράτος», «Ἡ πολιτικὴ ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ», « Μία κοινωνικὴ ὁμολογία πίστεως κλπ.». Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Havard (Cambridge τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς) Francis Peabody ἔγραψε σύγγραμμα ἐμπνεόμενον μὲ τὰς ἰδίας ἰδέας. Τὸ σύγγραμμά του φέρει τὸν τίτλον· « Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὸ κοινωνικὸν ζήτημα » [11]). Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθω εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς· διὰ τοὺς ψαλμοὺς τοῦ λυρικοῦ Δαβίδ, γεμάτους ἀπὸ

---

[11]) Ferd. Brunetière, Discours de Combat, Utilisation du Positivisme σ. 202, 204, 255, 306 κ. ἀλλ. Καὶ ὁ γνωστὸς ἱεροκῆρυξ τῆς Γενεύης τῆς Ἑλβετίας Frank Thomas ἐκήρυττε πολλάκις ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὰς ἰδίας τάσεις. Ἄλλως τε οἱ λόγοι τοῦ Ἀμερικανοῦ πάστορος Herron μετεφράσθησαν ἐν Γενεύῃ εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Τὰ κηρύγματα τοῦ Fr. Thomas, λίαν φιλελευθέρου ἱερέως ἐκκλησίας ἢ μᾶλλον θρ. ἑταιρίας εἰς ἄκρον ἐλευθερόφρονος, ἐξήρχοντο ἐνίοτε ἀπὸ τὸ πλαίσιον χριστιανικῶν διδαχῶν. Τὸν παρηκολούθουν σχεδὸν τακτικῶς ἐν Γενεύῃ.

διδασκαλίαν ποικίλην, ἀπὸ εἰκόνας εἰλημμένας ἀπὸ τὴν φύσιν, διὰ τοὺς ἀκενώτους αὐτοὺς ἠθικοὺς θησαυροὺς συνιστῶ τὸ ὠφελιμώτατον ἔργον τοῦ πολὺ μορφωμένου καὶ ἀκαμάτου χειριστοῦ τοῦ καλάμου πρωτοπρεσβυτέρου κ. Καλλινίκου, ἱερατ. προϊσταμένου τῆς ἑλλην. κοινότητος Μάντσεστερ, «ὁ ἱερὸς ψαλτήρ». Ἐκεῖ πολλὰ χρήσιμα διὰ τὴν ἀποστολήν του θὰ εὕρῃ ὁ ἱεροκῆρυξ τῆς ἐκκλησίας μας. Συχνὰ ἀναφέρονται χωρία τῶν πατέρων καὶ τῶν θύραθεν συγγραφέων κατὰ σύστημα ὑπενθυμίζον ἐν μέρει τὴν μέθοδον τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ὁ Κοραῆς εἰς τὸ μνημονευθὲν ἔργον του.

Περὶ τῆς ὠφελείας τῆς προερχομένης ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος δίδει ἀξιοσυστάτους συμβουλὰς εἰς πολλὰ τῶν ἀθανάτων του ἔργων. «Μέγας κρημνὸς καὶ βάραθρον βαθὺ τῶν Γραφῶν ἡ ἄγνοια» γράφει. Ἂν ἡ ἄγνοια τῶν Γραφῶν εἶναι βάραθρον διὰ τοὺς λαϊκοὺς πολὺ περισσότερον εἶναι διὰ τοὺς ἀναλαμβάνοντας νὰ διδάξουν τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας. «Οὐ γὰρ ἔστιν οὐκ ἔστιν, ἀνακράζει ὁ θεῖος πατήρ, σωθῆναι μὴ συνεχῶς ἀπολαύοντα **ἀναγνώσεως πνευματικῆς**...... ἔνθα ἂν ᾖ **βιβλίον πνευματικόν**, πᾶσα ἐκεῖθεν ἐλαύνεται ἐνέργεια διαβολικὴ καὶ πολλὴ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἀρετῆς παράκλησις γίνεται· καὶ αὐτὴ γὰρ καθ' ἑαυτὴν **τῶν βιβλων ἡ ὄψις** ὀκνηροτέρους ἡμᾶς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἐργάζεται, εἰ δὲ καὶ ἀνάγνωσις προσγίνοιτο ἀκριβής, καθάπερ ἐν **ἱεροῖς ἀδύτοις ἡ ψυχὴ τελουμένη**, οὕτως ἐκκαθαίρεται καὶ βελτίων γίνεται» [12]). Τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἱεροκῆρυξ τότε διδάσκει, τότε οἰκοδομεῖ, τότε ἐπιτελεῖ ἔργον ἀληθινοῦ διδασκάλου καὶ οὐχὶ **ὑποκριτοῦ** ὅταν τὰ λόγια του εἶναι ὁ ἀντίλαλος τῶν ρημάτων τὰ ὁποῖα δονοῦν τοὺς μυστηριώδεις θόλους τῶν ἱερῶν ἀδύτων τῆς ψυχῆς του.

(Ἀκολουθεῖ)

Εἰς ἓν κήρυγμά του περὶ τῆς τάξεως εἰς τὸν χρόνον καὶ εἰς τὰ αἰσθήματα ὡμίλησε περὶ τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν κυρίαι τινὲς τρέφουν πρὸς τὰ σκυλλάκια.

[12]) Τρίτος Λόγος εἰς τὸν Λάζαρον. Migne 48 στ. 984 κ. ἑξ. Περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομον ἴδε Μητροπολίτου Ἡρακλείας, Φιλαρέτου Βαφείδου. «Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ ἡ δρᾶσις αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ» σ. 39 - 54.

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Γαβριὴλ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος [8]).

Ὁ τῆς φύσεως δημιουργός, καθάπερ τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς ἰώμενος καὶ τὴν μέχρι συντελείας διαμονὴν προνοούμενος τῇ τῶν ἀτόμων ἀλληλουχίᾳ τὴν σωτηρίαν αὐτῇ τῶν εἰδῶν ἐδωρήσατο· ὅθεν τὴν φθορὰν ἀεὶ διαδεχομένης τῆς γενέσεως ἡ αὐτὴ σώζεται καλλονὴ τοῦ παντὸς καὶ μηδεμία τις ἀπολείπεται τῆς στερήσεως. Οὕτω το κἀν τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θεανθρώπῳ παρουσίᾳ ὁ δεσπότης Χριστός, σωτὴρ ἡμῶν, ἐπ' ἀρραγέσι καὶ στερεοῖς ᾠκοδομήσατο θεμελίοις, ὥστε καὶ πύλας ᾄδου μὴ κατισχύειν αὐτῆς, μηδὲν ἧττον τῆς ἐν οὐρανοῖς τῶν ἀγγέλων ταξιαρχίας τὴν ἐκκλ/κὴν ἱεραρχίαν, ᾗ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἅπαντα καλῶς διϊθύνεται καὶ διακοσμεῖται καὶ τελειοῦται, τῇ συνεχείᾳ τῆς διαδοχῆς βεβαιοῖ καὶ τηρεῖ ἀδιάλειπτον, ἣν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ ἀποστόλοις ἐβραβεύσατο χάριν καὶ δύναμιν καὶ ἰσχύν, ταύτην τοῖς ἔπειτα διαδεχομένοις τὴν ἐκείνων τάξιν ἀδιακόπως καὶ ἀπαραμειώτως χαριζόμενος, αὐτός τε παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν καὶ τῇ τῶν ἱεραρχῶν ἀλληλουχίᾳ τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ σώζων ἀεὶ προστατευομένην καὶ μηδέποτε τῶν γνησίων προστατῶν στερουμένην ἀπολείπων. Καὶ δῆτα τὴν ἀνέκαθεν εὐαγγελικὴν ταύτην θέμιν ἀπαρασαλεύτως φυλάττοντες καὶ ἡμεῖς οἱ συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, ὅσοι παρευρέθημεν τῇ μακαρίᾳ λήξει τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου κὺρ Καλλινίκου, καὶ μηδαμῶς ἀνεχόμενοι τοῦ γνησίου προστάτου στερήσασθαι τὴν κοινὴν μητέρα καὶ εὐεργέτιδα. τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ βουληθέντες δίχα τινὸς ἀναβολῆς θεραπεῦσαι τὴν στέρησιν ἐκείνου καὶ προβιβάσαι εἰς τὸν πατριαρχικὸν ἀποστολικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν ἁγίως καὶ καλῶς αὐτοῦ προστησόμενον, συνήλθομεν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, τῷ ἐν τῇ μητροπόλει Ἀδρια-

---

8) **Ἀθαν. Κ. Ὑψηλάντου** τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν. ΚΠολις. 1870. σελ. 241.

νουπόλεως διατελοῦντι, καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόντες εἰς εὕρεσιν ἀξίου προσώπου τοῦ ἀναδεξομένου τὴν πατριαρχικὴν προστασίαν τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ λογιώτατον μητροπολίτην Χαλκηδόνος κὺρ Γαβριήλ, δεύτερον τὸν ...... καὶ τρίτον τὸν .... Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν κατεστρώθησαν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδηκι.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψβ', Αὐγούστου, ἰνδικτ. ι'.

***

Συνοδικὸν περὶ μεταθέσεως Γαβριὴλ Γ' τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος [9].

Ὁ τῆς θεαρχικῆς διαγνώσεως λόγοις ἀρρήτοις τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας οἰκονομίαν Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν καὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ἐκκλησίαν, ἥνπερ τῷ ἰδίῳ περιεποιήσατο αἵματι, πήξας στερρῶς τῷ ἑαυτοῦ θεμελίῳ, ἐπηγγείλατο παρεῖναι διὰ παντὸς ἐν αὐτῇ ὡς ἀντιλήπτωρ αὐτῆς, καὶ βοᾷ διαρρήδην ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ ὅτι: «ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» καὶ ἀλλαχόσε: «ὅπου δύο ἢ τρεῖς ἐστε συνηγμένοι ἐν τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ἐκεῖ καὶ ἐγὼ ἐν μέσῳ εἰμι», καὶ οὕτως οὐ διαλείπει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ναῦν εἰς εὔδιον καὶ ἀκύμονα λιμένα διατηρεῖν ἀεὶ τῇ θείᾳ αὐτοῦ κηδεμονίᾳ· κρεῖττον γὰρ μέλλει αὐτῷ ἡμῶν ἢ ἡμῖν ἡμῶν. Διὸ καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ ἁγία ἐκκλησία ἀδιακόπως ἀπολαύουσα αἰθρίας καὶ γαλήνης μένει διὰ παντὸς ἀτάραχος, καὶ τὸ κάλλιστα συμπεπηγὸς σῶμα τοῦ ἡμετέρου ἀποστολικοῦ θιάσου διατηρεῖται σῶον καὶ ἄρτιον, ἐπανθούσης ἀεὶ ἡμῖν τῆς ὄντως θεαρέστου συμφυΐας καὶ συμπνοίας, ἣ τῇ τοῦ Θεοῦ εὐμενείᾳ ἐπὶ μήκιστον ἡμῖν διαγένοιτο. Βούλεται δὲ ἡμῖν τὸ προοίμιον ὅτι μετὰ πεντεκαιδεκαετῆ πατριαρχείαν κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου κὺρ Καλλινίκου καὶ τοῦ ἁγίου πατριαρχικοῦ θρόνου πατριαρχικῆς προστασίας στερηθέντος, παρεγενόμεθα ἐνταῦθα εἰς Ἀδριανούπολιν, ὅπου τὸ βασίλειον τὰς διατριβὰς ἤδη ποιεῖ, πάντες οἱ παρατυχόντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, καὶ τὴν εἰρημένην θεάρεστον συμφυΐαν καὶ σύμπνοιαν ἔχοντες συνεστήσαμεν κοινὴν συνέλευσιν καὶ μετὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ παναγίου Πνεύματος, κοινῇ γνώμῃ καὶ ἐκλογῇ ἡμῶν καὶ καλῇ ὑποθήκῃ τῶν ἐξοχωτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ παντὸς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ, ἐξελέχθη καὶ ἀνερρήθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ πανιερώτατος καὶ λογιώτατος μητροπολίτης Χαλκηδόνος κὺρ Γαβριήλ, ἀνὴρ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀνατεθραμμένος ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ καὶ μαθήσει καλῶς καὶ ἀκριβῶς ἐξησκημένος, ἀρεταῖς τε πάσαις κοσμούμενος καὶ βίου λαμπρότητι καὶ πείρᾳ πραγμάτων τὰ μέγιστα διαπρέπων, μάλιστα δὲ καὶ θεοσεβείᾳ καὶ φρονήσει, συνέσει τε καὶ ἐπιεικείᾳ τρόπων πολλῷ τινι μέτρῳ ὑπερανιστάμενος. Μετὰ δὲ τὴν κοινὴν αὐτοῦ ἐκλογὴν ἀντίζοόν τι ἀδοκήτως τοῖς ἡμετέροις ἐπέπεσε πράγμασι· συμβάσης γὰρ μεταβολῆς τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἐδέησε χρόνον ἱκανὸν παρεδρεῦσαι

---

9) ***Αὐτόθι*** σ. 242.—***Ἐπετηρὶς*** Βυζ. Σπουδῶν Ι' (1933) σ. 305.

καὶ παραμεῖναι τῇ Ἀδριανουπόλει, μέχρι τῆς ἐλεύσεως δηλαδὴ τοῦ μέλλοντος ἐπιτραπῆναι τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς ἀρχῆς· ἵνα μὴ τοίνυν καὶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἡ ἡμετέρα ὁμήγυρις τῆς ἀναγκαίας πατριαρχικῆς προστασίας καὶ ἀκολούθως ἡ πᾶσα ἐκκλησία τῆς προσηκούσης διοικήσεως στερίσκηται, γενομένης αὖθις συνελεύσεως εὑρέθη πάντως χρησιμεῦον καὶ λυσιτελοῦν τῇ παρούσῃ καταστάσει τῶν ἡμετέρων πραγμάτων ἐπιλαβέσθαι τὴν αὐτοῦ πανιερότητα, δίχα τινος ἀναβολῆς, τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ διοικήσεως. Καὶ δὴ ἀπεφάνθη γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ γενέσθαι ἐνταῦθα την αὐτῆς μετάθεσιν, ὅπως αὐτος μὲν ἄρχοιτο κανονικῶς πατριαρχεύειν, ἡμεῖς δὲ ἀπολαύοιμεν τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ἡσυχίας, καὶ πάντες γένοιντο τῶν συνήθων ἀπὸ τῆς πατριαρχικῆς προστασίας ἀγαθῶν μέτοχοι· ἔδοξε δὲ ἡμῖν εὐλόγως ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ὡς ἐρειδομένη τῇ νῦν ἐπειγούσῃ χρείᾳ καὶ ἀνάγκῃ, ἧς τινος ἀποφάσεως εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν συνοδικὸν καταστρωθὲν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδηκι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

αψβ΄, Αὐγούστου κθ΄.

54) ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ε΄

Μετὰ τὸν θάνατον Γαβριὴλ Γ΄ «διὰ κοινῆς ἐκλογῆς ἀρχιερέων, κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ καπικεχαϊάδων, παρόντος καὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Γερασίμου, ἐψήφισαν τὸν ἅγιον Ἡρακλείας κύριον ***Νεόφυτον*** εἰς τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ αὐθεντὸς ἐξαπορρήτων καὶ ἠσπάσαντο πάντες τὴν δεξιὰν αὐτοῦ μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ τὸν ἤφεραν οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἔγραψαν τὸ ἄρζιον βάνοντες ὅλοι ταῖς βούλαις των εἰς τὸ ἄρζιον· πρὸ τοῦ δὲ νὰ σταλθῇ τὸ ἄρζιον εἰς τὸν βεζύρην, κάποιος ἐχθρὸς τοῦ ὑποψηφίου τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἔδωσεν ἀρζουχάλιον καὶ ἔγραψε μέσα ὅτι ὁ κὺρ Νεόφυτος αὐτὸς ὑπάρχει κατεγνωσμένος ἄνθρωπος καὶ εἰσῆλθεν ἐν κατέργῳ κατὰ καιροὺς διαβληθεὶς ὡς κατάσκοπος, καὶ ἄλλα μύρια ὅσα ἐκεῖνος ὁ ἐχθρὸς τοῦ ὑποψηφίου διενοήθη, καὶ ἔγρεξαν μεταξὺ πολλά. Τέλος δὲ προσταχθέντες οἱ ἀρχιερεῖς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου νὰ κάμουν σκέψιν, νὰ εὕρουν πρόσωπον διὰ πατριάρχην τους, καὶ διορίαν λαβόντες, ὁ μὲν κὺρ Νεόφυτος ἐνεποδίσθη διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην . . . . .». Ταῦτα κατὰ τὸν κατάλογον τοῦ «ἀνωνύμου» 10).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ἡ ἐκλογὴ διενηργήθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων 11), τῶν κανονικῶν

---

10) Banduri σ. 1003.— Ὅρα καὶ ***Δυοβουν.*** 92.— ***Μαθᾶ*** σ. 232.

11) Εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ***ἐξ Ἀπορρήτων*** τῆς Πύλης μετὰ τῆς προσαγορεύσεως τοῦ ***«ἐκλαμπροτάτου μπέη»*** προήχθη ὁ Ἀλέξ. Μαυροκορδάτος τῇ 10 Ἰουλίου

ψήφων γενομένων πάντως ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ ἀρχοντικοῦ τούτου οἴκου, ἐκτὸς ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ μὲν προεκλογικὴ οὕτως εἰπεῖν σύσκεψις καὶ προτίμησις ἐγένετο καὶ ἐστράφη ὁριστικῶς πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἡρακλείας Νεοφύτου ἐν αὐτῷ τῷ ἀρχοντικῷ οἴκῳ τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων, ἡ δὲ κανονικὴ διατύπωσις τῶν ψήφων ἐπηκολούθησεν εὐθὺς ἀμέσως ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ὡς ἀφίνει νὰ νοηθῇ τοῦτο καὶ ἡ ὡς ἄνω φρασεολογία ὅτι ***τὸν ἤφεραν οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὸ πατριαρχεῖον.*** Ἐν πάσῃ περιπτώσει ζήτημα κανονικῆς καὶ ἐγκύρου ἐκλογῆς τοῦ Νεοφύτου οὐδαμόθεν ἠγέρθη, οὔτε παρὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, περιορισθέντων εἰς ὑποβολὴν κατηγοριῶν ἄλλης φύσεως· ἄλλως τε καὶ ἡ Διοικοῦσα Ἐκκλησία δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Πολιτείας τὴν ἀναγνώρισιν ἐκείνου, ἐὰν μὴ ἐπρόκειτο περὶ ἐκλογῆς γενομένης συμφώνως πρὸς τὰ κανονικὰ καὶ ἐκκλ.κὰ αὐτῆς θέσμια. Ὅτι τινὲς τῶν πατριαρχικῶν καταλόγων καὶ μάλιστα αὐτὴ αὕτη ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία δὲν μνημονεύουσι τοῦ Νεοφύτου ἐν τῇ σειρᾷ τῶν πατριαρχῶν, τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ γενομένη ἐκλογὴ μὴ ἀναγνωρισθεῖσα κυβερνητικῶς παρέμεινεν οὕτως εἰπεῖν ἀνενέργητος [12]). Καθ' ἡμᾶς, Νεόφυτος ὁ Ε΄, κανονικῶς ἐκλεγεὶς πατριάρχης ΚΠόλεως, δικαιοῦται ἵνα καταλάβῃ τὴν οἰκείαν θέσιν ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς καταλόγοις, ἔστω καὶ ἁπλῶς ὀνοματικήν, ἔστω καὶ ἂν ***τούτου ἡ ψῆφος ἔμεινε μέχρις ὀνόματος*** (Μαθᾶς) καὶ ***ἐπατριάρχευσεν ἕως ὀνόματος μόνον*** (Κούμας)· ἐξελέγη δὲ πατριάρχης περὶ τὴν **20 8/βρίου 1707**, ἐφ' ὅσον ἀπαραιτήτως ἀπῃτήθησαν ὀλίγαι τινὲς ἡμέραι διὰ τὴν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ κατάθεσιν τοῦ σκήνους Γαβριὴλ Γ΄ εἰς ἀσπασμὸν τοῦ πληρώματος καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν κηδείαν καὶ τὴν μεταφορὰν τοῦ νεκροῦ εἰς Χάλκην πρὸς ταφήν. Ὁ Νεόφυτος ἐξηκολούθησε καὶ ἐφεξῆς ποιμαίνων τὴν ἐπαρχίαν Ἡρακλείας καὶ ἀπέθανε τῷ 1711 [13]).

1698. (***Θ. Λιβαδᾶ*** ὡς ἀνωτ. σ. φβ΄.— ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. Γ΄ 59.— ***Μ. Ἑλλ. Ἐγκ.*** ΙΣΤ΄ 787.

12) Πατμ. Βιβλιοθ. ***Ἰ. Σακελλίωνος*** σ 315.— ***Ὑψηλ.*** 267.— ***Θαλασσηνοῦ*** ὡς ἀνωτ. 24.— ***Δυοβουν.*** σ. 128. 132.— Ὅρα καὶ τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον «ὑπόμνημα» τῆς ἐκλογῆς ***Κοσμᾶ Γ΄***, ἔνθα δὲν ἀπαριθμεῖται Νεόφυτος ὁ Ε΄.

13) Κούμας ὡς ἀνωτ. σ. 393.— ***Μαθᾶς*** σ. 232.— ***Βυζαντίου*** Β΄ ὡς ἀνωτ. σ. 539.— Ἐκκλ. ἱστορ. ***Φ. Βαφείδου*** Γ΄ β΄ σ. 6 — ***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΙΗ΄ 200. - ***Περιοδ.*** Ε. Φ. Συλλ. ΚΠόλεως ΙΘ΄ 16.— ***Ἡλ Γενν.*** Φωτ. βιβλ. Β΄ 4.— ***Γεδεὼν*** Π. Πίν. σ. 617.— **Le Quien** Ι΄ 347. — ***Θρακικὰ*** ΣΤ΄ σ. 76 σημ. 3.— **N. Jorga** ὡς ἀνωτ. σ. 187. 205.— ***Θεολ.*** Δ΄ 181.— ***Ὀρθ.*** Γ΄ 34.— ***Γ. Βεντότου*** συμπλήρωμα ἐκκλ ἱστορίας Μελ. Ἀθηνῶν σ. 5.

55) ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

«.... προσταχθέντες οἱ ἀρχιερεῖς ὑπὸ τοῦ 'Επιτρόπου νὰ κάμουν σκέψιν, νὰ εὕρουν πρόσωπον διὰ πατριάρχην τους, καὶ διορίαν λαβόντες, ὁ μὲν κὺρ ***Νεόφυτος*** ἐνεποδίσθη διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς πάντες, κληρικοί τε καὶ ἄρχοντες, εἰσελθόντες ἔνδον τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, παρόντος καὶ τοῦ αὐθεντὸς ἐξαπορρήτων, ἐποίησαν δευτέρας σκέψεις καὶ ἐκλογὴν ποιησάμενοι ἐψήφισαν τὸν Καισαρείας ***Κυπριανὸν*** καὶ μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τὸν ἐμετάθεσαν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, δίδοντάς του τὸ δικανίκιον ὁ ἅγιος Κυζίκου, μὴ παρόντος 'Ηρακλείας, τὸ δὲ μήνυμα ὁ μέγας Λογοθέτης». Ταῦτα κατὰ τὸν γνωστὸν κατάλογον τοῦ «ἀνωνύμου». Κατὰ τὴν ἐπίσημον τῆς 'Εκκλησίας δήλωσιν, ὁ Κυπριανὸς διεδέχθη τὸν Γαβριήλ·—«ἐγένετο δὲ προλαβόντως μετὰ θάνατον τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει πατριάρχου κὺρ Γαβριὴλ μετατεθεῖναι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Καισαρείας Καππαδοκίας τὸν κὺρ Κυπριανὸν ἐπὶ τὸν ἀποστολικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τῆς ΚΠόλεως»·— ὁ λόγος σαφής, ἅτε τῆς ἐκλογῆς τοῦ Νεοφύτου μεινάσης ἀνενεργήτου, κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ σημειωθέντα. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐκλογῆς τοῦ Κυπριανοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐζητήθη καὶ ἐλήφθη «διορία», πρὸς ἐξεύρεσιν καταλλήλου προσώπου διὰ τὴν πατριαρχείαν — ὅτι ἡ μετάθεσις τοῦ ἐκλεγέντος εἰς τὸν θρόνον ἐπηκολούθησε «μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν» — ὅτι ὁ Κυπριανός, πατριάρχης ἤδη ὤν, φέρεται γράψας τῷ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ τῇ 29 8/βρίου 1707 — καὶ ὅτι ἡ χειροτονία τοῦ ἀλλαχοῦ μνημονευθέντος Σμύρνης Παρθενίου ἐγένετο τῇ 31 ἰ. μηνὸς «δι' ἐκδόσεως τοῦ ***νεωστὶ*** χρηματίσαντος» πατριάρχου Κυπριανοῦ, συνάγεται ἀσφαλῶς ὅτι ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐγένετο ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν τοῦ Νεοφύτου, καὶ λίαν πιθανῶς περὶ τὴν ***25 8/βρίου 1707***. Ἡ α' αὕτη πατριαρχεία τοῦ Κυπριανοῦ διήρκεσε δέκα ἐννέα μῆνας [14].

Κατὰ τὸν Ὑψηλάντη, «δυσαρεστούμενοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην Κυπριανὸν οἱ ἐνδημοῦντες τῶν ἀρχιερέων καταβιβάζουσιν αὐτὸν τοῦ θρόνου». Κατὰ τὴν ἐπίσημον τῆς 'Εκκλησίας ὁμολογίαν, «σκανδάλων μεσολαβησάντων ἀπεβλήθη ὁ κὺρ Κυπριανὸς ποιήσας καὶ ***παραίτησιν*** τοῦ αὐτοῦ θρόνου τότε». Οὔτε τὰ αἴτια τῆς δυσαρεσκείας οὔτε τὸ εἶδος τῶν σκανδάλων διασαφηνίζονται ἐν τοῖς ἀνωτέρω, ἐγράφησαν ὅμως περὶ αὐτοῦ πολλὰ καὶ διάφορα ἀποκρυσταλλούμενα εἰς τὴν πρὸς τὸν 'Επίτροπον δια-

---

14) **Banduri** 1003-4.— ***Σάθα*** ὡς ἀνωτ. σ. 527.— ***Περιοδ.*** Ε. Φ. Συλλ. ΙΘ' 14. 16.— ***Ὑψηλ.*** 295.

τυπωθεῖσαν κατηγορίαν ὅτι ὁ Κυπριανὸς ὑπῆρξε «πρὸς τὴν τοῦ πατριάρχου μεταχείρισιν ἀδέξιος», ἄλλαις λέξεσιν, ἀνίκανος ἵνα πατριαρχεύῃ. Διὰ τοὺς λόγους δὲ τούτους καὶ ἐξώσθη τοῦ θρόνου κατὰ ***Μάϊον 1709*** καὶ πιθανῶς περὶ τὰ ***τέλη*** ἰδίου μηνός (ὅρα χρόνον ἐκλογῆς Ἀθανασίου Ε΄) καὶ εἶτα παραιτηθεὶς «μετέβη ***ἑκουσίως*** πρὸς κατοικίαν εἰς ἅγιον Ὄρος», καθὰ διελάμβανε τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον σουλτανικὸν ἔγγραφον, καὶ ὄχι ὅτι ἐξωρίσθη ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Πολιτείας, καθὰ ἀναφέρουσιν ἄλλαι πληροφορίαι. Ἐν ἁγίῳ Ὄρει διαμένων δὲν ἡσύχαζεν, ἀλλ' ἐπιθυμῶν ταξείδια εἰς βασιλεύουσαν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς χώρας παρεῖχεν ἢ ἐθεωρεῖτο παρέχων πράγματα εἰς τὸν πατριαρχεύοντα Ἀθανάσιον Ε΄ ὅστις καὶ ἠναγκάσθη νὰ προκαλέσῃ σουλτανικὴν διαταγὴν (3 Ἰανουαρίου 1710) ἀπαγορεύουσαν τὴν ἐξ Ἁγίου Ὄρους μετακίνησιν τοῦ Κυπριανοῦ ἄνευ εἰδικῆς βασιλικῆς ἀδείας Λέγεται ὅτι κατόπιν τούτου ἐξηκολούθει ἐφησυχάζων ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου [15]).

Φαίνεται ὅμως ὅτι μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Ἀθανασίου (Δ/βρ. 1711) ἐπανῆλθεν εἰς βασιλεύουσαν πατριαρχεύοντος Κυρίλλου Δ΄, ἀργότερον δὲ τοῦ τελευταίου τούτου «ἐκβληθέντος διὰ τὰς συμβάσας ἔριδας καὶ φιλονεικίας ***ἀνεκλήθη αὖθις*** ὁ κὺρ Κυπριανός», περὶ τὰ ***τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου*** (Ὑψηλ.) ἢ μᾶλλον κατὰ τὰς ***ἀρχὰς Ν/βρίου 1713*** ἐφ' ὅσον τὴν ἐκλογὴν ἐπηκολούθει ἀμέσως, κατὰ τοὺς χρόνους ἰδίᾳ τούτους, καὶ ἡ καβαδιφορία, γνωρίζομεν δὲ ἐκ τοῦ σημειώματος τοῦ Σμύρνης Παρθενίου ὅτι τῷ: «***αψιγ' Νοεμβρίῳ ζ' ἡμέρᾳ σαββάτῳ*** ἐδόθη ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ αὖθις (τὸ καβάδι) παρὰ τοῦ ὑπερτάτου Ἐπιτρόπου τῆς κραταιᾶς βασιλείας πρὸς τὸν κὺρ Κυπριανὸν τὸν καὶ πρώην χρηματίσαντα». Ἀπὸ 9 ἰ. μηνὸς καὶ ἔτους ἐπέστειλε τῷ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ [16]). Ἡ β' αὕτη πατριαρχεία τοῦ Κυπριανοῦ δὲν διήρκεσε πολύ, διότι «ὁ Ἐπίτροπος οὐκ ἀρκεσθεὶς τῇ παρὰ τῆς νέας πατριαρχείας διδομένῃ δόσει. . . . , ζητεῖ ἐπιμόνως ἐπιφορτίσαι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ παρ' ἐκεῖνα καὶ ἐτήσιον φό-

---

[15]) ***Ὑψηλ.*** 271. 295.— ***Κούμας*** ὡς ἀνωτ. σ. 393.— ***Μαθᾶς*** 232.— ***Περιοδ.*** Ε. Φ. Σ. ΙΘ΄ 15. 17.— ***Θαλασσηνοῦ*** σ. 24.— ***Ὅμηρος***, περιοδ. ἐν Σμύρνῃ 1878. τόμ. ΣΤ' σ. 69.— ***Γεδεὼν*** Π. Πίν. 619.

[16]) ***Ὑψηλ.*** 294. 295.— ***Περιοδ.*** Ε. Φ. Συλλ. ΙΘ' 15. 18.— ***Π. Ζερλέντου*** ἱστ. ἔρευναι κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 289.— ***Σάθα*** Γ' 527.—***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** ΙΘ' 482.—Σημείωμά τι τοῦ ὑπ' ἀρ. 710 (φ. 144) κώδικος τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονῆς τῶν Ἰβήρων ἀναφέρει ὅτι «αψιγ ὄντος μουλᾶ Ἀνδριανοῦ, ***Νοεμβρίῳ ια'*** ἔγινεν αὖθις ὁ Κυπριανὸς πατριάρχης ἐξωσθέντος τοῦ Κυρίλλου» ***Ν. Ἑλληνομνήμων*** Ζ' 1910 σ. 208.— «Ἐκκλ. Φάρος τόμ. ΛΔ (1935) σ. 413 σημ. 33. Ἡ ὡς ἄνω ἡμερομηνία ***ια' Ν/βρ.*** πιθανῶς σημαίνει τὸν χρόνον τῆς ***ἐνθρονίσεως*** τοῦ Κυπριανοῦ, ὄχι δὲ καὶ τῆς ***ἐκλογῆς***, ἥτις προηγήθη τῆς ***καβαδιφορίας*** (7 Ν/βρ).

ρον, τὸ τουρκικώτερον ***μιρὶ*** λεγόμενον· πληρώσας οὖν ὁ πατριάρχης Κυπριανὸς διὰ τὴν πατριαρχείαν τὰς συνήθεις τρεῖς χιλιάδας φλωρίων ***ἀπηνήνατο δεχθῆναι τὸ μιρί...*** » (Ὑψηλ.), καὶ μάλιστα καὶ παρὰ τὴν ληφθεῖσαν περὶ καταβολῆς αὐτοῦ σχετικὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν. Καὶ διὰ τοῦτο «βαρὺ ἡγησάμενος κατ' αὐτὸν ὑπαγαγεῖν εἰς φόρον τὰς ἐκκλησίας, λογιζόμενος τὴν ἐξῆς ἐκ τούτου τῶν ἐκκλησιῶν ταλαιπωρίαν καὶ τὰς τῶν φιλαδίκων καὶ ἀνοσίων εἰς πλεονεξίαν προφάσεις, ***ἡρετίσατο μᾶλλον ἐκστῆναι τοῦ θρόνου*** ἢ ἐνδοῦναι τῇ βίᾳ τῶν φιλαδίκων» (Σεργ. Μακραίος) [17]), ὅπερ καὶ ἐγένετο, καὶ τῷ «***͵αψιδ′, Φεβρουαρίῳ κη′***, ἐξεβλήθη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ κύριος Κυπριανὸς» παραιτηθεὶς συγχρόνως, μεταβὰς δὲ καὶ πάλιν εἰς Ἅγιον Ὄρος [18]) ἐφησύχαζεν ἐν τῇ ἱ. μονῇ Βατοπεδίου, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε, πιθανῶς τῷ 1714, ταφεὶς ὄπισθεν τοῦ ἱ. βήματος καὶ χαραχθείσης ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἐπιγραφῆς: [19]).

«Ἐκοιμήθη ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Κυπριανὸς
ἀρχ/πος ΚΠόλεως καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης».

---

[17]) ***Σάθα*** Γ′ 403.— ***Δυοβουν.*** 94.— Πρόκριτος Ραιδεστοῦ, Ζαχαρίας τὸ ὄνομα, γράφων τῇ 2 Μαρτίου 1714 πρός τινα ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας ἢ Μολδαβίας ἐσημείου σχετικῶς πρὸς τὴν νέαν ταύτην δασμοφορίαν ὅτι «***ἀγκαλὰ ὁ κὺρ Κυπριανὸς ἐπολέμησε κάμποσον καιρὸν νὰ ἀποφύγῃ, ὅμως δὲν ἠμπόρεσεν....*** » καὶ ἀλλαχοῦ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κοσμᾶ ὑποσχεθέντος νὰ δώσῃ τὸν ζητούμενον φόρον (μοιρί), ὅτι «...***ἂν ἤθελεν ὁ κὺρ Κυπριανός, καθὼς τὸν ἐσυμβούλευαν, νὰ πάγῃ προτήτερα μὲ ἕνα ἀρζιχάλι εἰς τὸν Ἐπίτροπον νὰ ὑποσχεθῇ τοῦ μερίου τὰ ἄσπρα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν σύστασίν του, αὐτὸ*** (= ἡ ἐκλογὴ ***τοῦ Κοσμᾶ***) ***δὲν ἐγίνονταν· οὔτε ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον εὔγενεν· ὅμως αὐτὸς ἀμέλησε καὶ διὰ τοῦτο ἔπαθεν αὐτὰ ὁποῦ ἔπαθεν»***. *Θρακικὰ* τόμ. Ε′ (1934) σ. 9.— ***Ἐκκλ. Φάρος*** τόμ. ΛΔ′ (1935) σ. 411. 412.

[18]) Ἱερεμίας Γ′ ἀπαριθμῶν τοῖς Σιναΐταις τοὺς λόγους τῆς ἐξορίας τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Κοσμᾶ εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ ἀνέφερε σὺν ἄλλοις καὶ ὅτι ὁ Κοσμᾶς «***πατριάρχας ὑπερορίους ἐποίησε καὶ ἀρχιερεῖς ὁμοῦ***», ὑπονοῶν πάντως τὸν Κυπριανόν, τὸν μὴ προσχωρήσαντα εἰς τὴν περὶ νέας δασμοφορίας ἀπάντησιν τῆς πολιτείας καὶ πιθανῶς μεμφόμενον τοῦ Κοσμᾶ ὡς προσχωρήσαντος· (***Νέα Σιὼν*** τόμ. Κ-Θ′ (1934) σ. 366). Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει προβάλλει ἡ ἐρώτησις μήπως ἡ δευτέρα τοῦ Κυπριανοῦ μετάβασις εἰς Ἅγιον Ὄρος δὲν ὑπῆρξεν ἑκουσία, ὡς ἡ πρώτη, ἀλλ' ἐπεβλήθη αὐτῷ.

[19]) ***Μ. Γεδεὼν*** χρονικὰ τοῦ πατρ. οἴκου κλπ. σ. 172.— Μαυρογ. βιβλ. ***Α. Κεραμέως*** Α′ 122.— ***Περιοδ.*** ὡς ἀνωτ. 15. 18.

— Περὶ ***Κυπριανοῦ*** ὅρα καί: ***Μαθᾶ*** 235. — ***Κούμα*** 394. — ***Γεδεὼν*** Π. Πίν. σ. 621.— ***τοῦ αὐτοῦ*** καν. διατ. Α′ 135. Β′ 421.— ***Δελικάνη*** Β′ 16. 18. 481. 483. Γ′ 383 — ***Βεντότου*** ὡς ἀνωτ. σ. 5.— ***Βυζαντ. Β′*** 540.— ***Ι. Σακελλ.*** Πατμ. βιβλ. 315.— ***Ἠλ. Γενν.*** ὡς ἀνωτ. σ. Α′ ιβ′ 10. 201.— **N. Jorga** ὡς ἀνωτ. σ. 174.— ***Θεολογ.*** Δ′ 181.— ***Ὀρθοδ.*** Γ 32.— ***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΙΕ′ 403.— ***Παράρτ.*** Κ-ΚΒ′ ὡς ἀνωτ. σ. 116.— **Le Quien** Ι′ 347. — **Vailhé** 1311. 1431. — ***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ.

* * *

Διάταγμα τοῦ Σουλτάνου 'Αχμὲτ Γ' πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους περὶ τοῦ πρ. ΚΠόλεως Κυπριανοῦ [20]).

Ὁ διὰ τιμίου βερατίου μου πατριάρχης τῶν Ρωμαίων διατελῶν 'Αθανάσιος δι' ἀναφορᾶς αὐτοῦ ὑπέβαλεν ὅτι ὁ πρώην πατριάρχης ΚΠόλεως, ὀνόματι Κυπριανός, παυθεὶς μετέβη ἑκουσίως πρὸς κατοικίαν εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἀλλ' ἐκεῖ μὴ διάγων ἥσυχον βίον ἐπιθυμεῖ νὰ μεταβαίνῃ ὁτὲ μὲν εἰς βασιλεύουσαν, ὁτὲ δὲ εἰς ἄλλα μέρη προξενῶν οὕτω ταραχάς, πρὸς κατάπαυσιν τῶν ὁποίων παρεκάλεσεν ὁ πατριάρχης ('Αθανάσιος) ἵνα ὁ ρηθεὶς πατριάρχης (Κυπριανὸς) εἰς τὸ ἑξῆς μὴ μεταβαίνῃ ἐξ Ἁγίου Ὄρους εἰς ἄλλον τόπον ἄνευ ἐκδόσεως ἐπὶ τούτῳ τιμίας μου διαταγῆς. 'Επὶ τούτοις ἐγράφη ὅπως ἐνεργήσῃς κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον.

Μεσοῦντος τοῦ μηνὸς Ζιλκαδὲ 1121.

56) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ε'

Κατὰ τὴν ἐπίσημον τῆς 'Εκκλησίας ἀναγραφήν, τοῦ Κυπριανοῦ ἀποβληθέντος καὶ παραιτηθέντος «μετετέθη ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ κὺρ ***'Αθανάσιος*** ἀπὸ τῆς μητροπόλεως 'Αδριανουπόλεως». Κατὰ τὸν Ὑψηλάντην, «ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀνάγεται εἰς τὸν ἀποστολικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ἀπὸ 'Αδριανουπόλεως 'Αθανάσιος ὁ Ε', ὁ καὶ τὴν πατρίδα Κρής, κατὰ μῆνα 'Ιούλιον 1709». Ἡ μηνολογία ἀνακριβής. Κατὰ δὲ τὸν σύγχρονον Σμύρνης Παρθένιον: «***αψθ, ἐν μηνὶ Μαΐῳ***, ἐξεβλήθη τῆς πατριαρχείας καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ κὺρ Κυπριανὸς καὶ ἔγινεν ὁ ἀπὸ 'Αδριανουπόλεως κύριος 'Αθανάσιος, ἐλλογιμώτατος καὶ μουσικώτατος ἀνήρ»,— «εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ἀραβικῆς γλώσσης καὶ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς ἔμπειρος, ἱκανὸς κατανοεῖν τῶν τε λογογράφων καὶ φιλοσόφων τὰ συγγράμματα, σχολάζων περὶ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῆς ἱερᾶς Γραφῆς καὶ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης» (Δημ. Προκοπίου). Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἡ ἐκλογὴ τοῦ 'Αθανασίου ἐγένετο κατὰ ***μῆνα Μάϊον 1709*** καὶ πιθανῶς περὶ τὰ ***τέλη*** αὐτοῦ, ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνθρονίσει αὐτοῦ ἐπέστειλε τῷ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ ὑπὸ ἡμερομ. ***28 Μαΐου*** ἰ. ἔ. [21]).

ἱστορ. Γ' β' σ. 10.— ***'Αρχ/που 'Αθηνῶν Χρυσοστόμου*** ἱστορ. ἐκκλ. 'Αλεξ. ὡς ἀνωτ. σ. 739.— ***Δ. Κεραμέως*** ἱερ. βιβλ. Α' 215. 216. 449.

[20]) ***Ἡλ. Γενν.*** Φωτ. βιβλ. Α' 15.— Ἡ ὡς ἄνω μουσουλμανικὴ χρονολογία μετατρεπομένη εἰς ἰουλιανὴν κατὰ τὸν τύπον ***τοῦ Γ. 'Αρβανιτάκη*** (Μουσουλμανικὴ χρονομετρία. 'Αθῆναι. 1925. ***σ.*** 12 ἑξ.) ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ***3 'Ιανουαρίου 1710.***

[21]) ***Ὑψηλ.*** 271.— ***Σάθα*** Γ' 483. 521.— ***Περιοδ.*** Ε. Φ. Συλλ. ΙΘ' 15. 17.— ***Θαλασσ.*** 24. 128. 132.

«Ἀλλ' ἐπειδὴ εὐαγγελικῇ πολιτείᾳ χρώμενος ἐκυβέρνα τὸ ποίμνιον αὐτοῦ μὲ αὐστηρότητα καὶ κατὰ κανόνας, διέβαλον αὐτὸν τινὲς εἰς τὸν Ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ὡς λίαν φιλοχρήματον καὶ νεωτερίζοντα εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν δόγματα» (Ζαβίρας). Διὰ τοὺς λόγουςτούτ ους καὶ παρομοίους «ὅλως ἀνελπίστως, καίτοι πολλοὺς τοὺς βοηθοῦντας ἔχων, ἐξάγεται» καὶ «καταβιβάζεται τοῦ θρόνου παρὰ τῶν ἀρχιερέων κατὰ ***μῆνα Νοέμβριον 1711***» (Ὑψηλ.), ἢ ἀκριβέστερον, ***ἀρχὰς Δεκεμβρίου***, καθαιρεθείς. Σώζεται δὲ καὶ ἡ ***ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψια, μηνὶ Δεκεμβρίῳ, ἰνδικτ. ε´*** ἐναντίον τοῦ Ἀθανασίου ἐκφωνηθεῖσα ἀπὸ μέρους τῆς ἐνδημούσης συνόδου καθαίρεσις. ἔχουσα ἐν τοῖς σχετικοῖς σημείοις ὧδε: [22]).

«Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ χρηματίσας πατριάρχης ΚΠόλεως Ἀθανάσιος, οὐ διὰ τῆς θύρας κατὰ τὴν κανονικὴν ἀκρίβειαν ἀλλ' ἀλλαχόθεν τὴν ἀρχὴν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἱερὰν αὐλὴν τῶν λογικῶν τοῦ Χριστοῦ θρεμμάτων, εἶτα ἐγκρατὴς ὁπωσδήπως γενόμενος τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας καὶ προστασίας τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ***καίπερ ἄλλου προεκλεγέντος καὶ προσκληθέντος κοινῇ ἐκλογῇ καὶ προσκλήσει, συγκαταθέσει τε καὶ κατανεύσει τῆς ἱερᾶς τῶν ἀρχιερέων συνόδου καὶ ὁμηγύρεως, παντός τε τοῦ κλήρου τῆς ἐκκλησίας καὶ ἁπαξαπλῶς τοῦ χριστωνύμου πληρώματος***, οὐκ ἐπολιτεύθη κατὰ τὸν προσήκοντα λόγον, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἐπορεύθη τῆς νενομισμένης ὁδοῦ καὶ τῶν ὅρων ἐξεκυλίσθη τῆς εὐαγγελικῆς ποιμαντορίας . . . . , σκέψεως τοίνυν συνοδικῶς γενομένης καὶ τρόπον τῆς ἀποβολῆς τούτου ἐπιζητούσης κατὰ δίκαιον τρόπον καὶ εὔλογον, ἔγνωστα τοῦτον μὲν τὸν ὁπωσδήπως, παρὰ τὸ οἰκός, χρηματίσαντα πατριάρχην Ἀθανάσιον. . . . ἐκβληθῆναι τοῦ θρόνου καὶ τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας ἐξωσθῆναι, εἰς ἣν καὶ παρὰ κανόνας εἰσέφρυσεν, ὡς διείληπται, ἀντ' αὐτοῦ δὲ πρόσωπον ἕτερον ἐκλεχθῆναι, ***καίτοι προεκλελεγμένον ὑπάρχον,*** καὶ ἀντιλαβέσθαι τοῦ θρόνου καὶ διοικῆσαι τοῦτον προσφόρως καὶ συμφερόντως καὶ τοῦ χριστωνύμου πληρώματος ἐπιμελεῖσθαι νομίμως τε καὶ κανονικῶς κατὰ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον· τούτου χάριν οἱ ἐνδημοῦντες ἐν τῇ βασιλευούσῃ ταύτῃ τῶν πόλεων ἀρχιερεῖς, γνώμῃ καὶ διασκέψει κοινῇ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς ἵνα ὁ χρηματίσας οὗτος παρὰ κανόνας πατριάρχης ΚΠόλεως Ἀθανάσιος, ὡς ὑπεύθυνος καὶ αὐτοκατάκριτος, καθῃρημένος εἴη τῆς ἀρχιερατικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας καὶ ἀπόβλητος τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς ΚΠόλεως. . . ».

(Ἀκολουθεῖ).

---

[22]) *Κ. Σάθα* Νεοελληνικὴ φιλολογία. Ἀθῆναι 1868. σ. 442.— *Ζαβίρα* ὡς ἀνωτ. σ. 172.— *Δυοβ.* 93.— *Ὑψηλ.* 286 — *Π. Ζερλέντου* ὡς ἀνωτ. σ. 289.— *Κριτίου Β´* 295. (Κώδ. τοῦ Π. Ἀρχειοφ).

ΔΕΡΚΟΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΕΡΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΥΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

ΘΡΟΝΟΣ Η΄

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΥΠΟ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΑΣΑΠΙΔΟΥ, ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

ε΄) Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων Γερασίμου [1], *τοῦ ἀπὸ Βιζύης καὶ ἀπὸ Νικομηδείας.*

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Ἀνανίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς αἰωνίας μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Νεοφύτου, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντικὴν ῥάβδον τῆς ἁγιωτάτης ταύτης μητροπόλεως, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα κατὰ λόγον νόμιμόν τε καὶ δίκαιον καὶ κατὰ κανονικὴν μετάθεσιν τὸν πανιερώτατον συναδελφὸν ἡμῶν ἀγαπητὸν κὺρ Γεράσιμον, μηδόλως λογιζομένης νομίμου μεταθέσεως τῆς πρότερον ἐπ᾿ αὐτῷ γενομένης [2], ὡς κατὰ βίαν καὶ ἀνάγκην, καθὰ τρανῶς δηλοῦται καὶ συνο-

---

[1] Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Θ΄ 7.

[2] Πρόκειται περὶ τῆς ἀπὸ Βιζύης εἰς τὴν μητρόπολιν Νικομηδείας ἐκλογῆς αὐτοῦ. (Βλπ.Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Ζ΄ 155).

δικῶς ἀποδεικνύεται ἐν τῷ ἀντικρὺ [1]) καταστρωθέντι πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ Γράμματι, δεύτερον δὲ τὸν Παρθένιον καὶ τρίτον τὸν Γαβριήλ, ὧν τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ‚αψ͵ϟα΄ ἐπινεμήσεως θ΄, κατὰ μῆνα Μάρτιον.

† ὁ Καισαρείας ***Γρηγόριος,*** ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ τε ἁγίου Ἡρακλείας κυροῦ ***Μεθοδίου*** καὶ τοῦ ἁγίου Χαλκηδόνος κυροῦ ***Ἱερεμίου***, † ὁ Ἐφέσου ***Σαμουήλ***, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Σερρῶν κὺρ ***Ματθαίου***, † ὁ Κυζίκου ***Ἀγάπιος***, † ὁ Τυρνόβου ***Καλλίνικος***, † ὁ Προύσης ***Ἄνθιμος***, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Ξάνθης κὺρ ***Ναθαναήλ***, † ὁ Λαρίσσης ***Μελέτιος***.

***

στ΄) Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων Μακαρίου, τοῦ ἀπὸ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης [2]).

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου κυρίου Γερασίμου προβιβασθέντος κατὰ κοινὴν πρόσκλησιν καὶ σύμπνοιαν εἰς τὸν ἁγιώτατον Πατριαρχικὸν Ἀποστολικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς Αὐτοῦ σεβασμιωτάτης Παναγιότητος, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντικὴν ῥάβδον τῆς μητροπόλεως ταύτης, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης κὺρ Μακάριον, δεύτερον δὲ τὸν Ἀνανίαν καὶ τρίτον τὸν Ἰωαννίκιον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐνενηκοστῷ τετάρτῳ, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐπινεμήσεως δεκάτης δευτέρας.

† ὁ Καισαρείας ***Γρηγόριος***, † ὁ Ἐφέσου ***Σαμουήλ***, † ὁ Ἡρακλείας ***Μεθόδιος***, † ὁ Κυζίκου ***Ἀγάπιος***, † ὁ Νικομηδείας ***Ἀθανάσιος***, † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερεμίας*** † ὁ Προύσης ***Ἄνθιμος***, † ὁ Ἀγκύρας ***Ἰωαννίκιος***, † ὁ Βάρνης ***Φιλόθεος***, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Μελενίκου κὺρ ***Λεοντίου***.

***

ζ΄) Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων Γρηγορίου, τοῦ ἀπὸ Βιδύνης [3]).

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε

[1]) Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Θ΄ 6.
[2]) Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Θ΄ 60.
[3]) Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. Θ΄ 183.

δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Μακαρίου διὰ κανονικῶν ψήφων καὶ συνοδικῆς ἐκλογῆς μετατεθέντος καὶ προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ἐφέσου, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Καλλινίκου, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντικὴν ῥάβδον τῆς ἁγιωτάτης ταύτης μητροπόλεως, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην Βιδύνης συναδελφὸν ἡμῶν ἀγαπητὸν κὺρ Γρηγόριον, δεύτερον δὲ τὸν Ἰωαννίκιον καὶ τρίτον τὸν Καισάριον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ μόνιμον παράστασιν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ͵αωα΄, κατὰ μῆνα Ἰούλιον, ἐπινεμήσεως τετάρτης.

† ὁ Ἐφέσου ***Μακάριος***, † ὁ Ἡρακλείας ***Μελέτιος***, † ὁ Κυζίκου ***Ἰωακείμ***, † ὁ Νικομηδείας ***Ἀθανάσιος***, † ὁ Νικαίας ***Δανιήλ***, † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερεμίας***, † ὁ Θεσσαλονίκης ***Γεράσιμος***, † ὁ Τυρνόβου ***Ματθαῖος***, † ὁ Προύσης ***Ἄνθιμος***, † ὁ Λαρίσσης ***Διονύσιος***, † ὁ Ἀγκύρας ***Ἰωαννίκιος***.

***

Σημείωσις. Τὸν μητροπολίτην Δέρκων Γρηγόριον, τὸν ἀπὸ Βιδύνης, διεδέχθη ***Ἱερεμίας*** ὁ ἀπὸ Βιζύης, οὗτινος τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς ἐλλείπει ἐκ τοῦ κώδικος, ὡς ἐλλείπουσι τὰ ὑπομνήματα καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Μαΐου τοῦ 1821, δημιουργουμένου οὕτω μικροῦ χάσματος μεταξὺ τῶν ὑπομνημάτων τῶν σελίδων 440 καὶ 441 τοῦ Κώδικος Θ΄. Ὁ περὶ οὗ πρόκειται Μητροπολίτης Ἱερεμίας μέχρι μὲν τοῦ ὑπομνήματος τῆς σελ. 440, χρονολογουμένου ἀπὸ Ἀπριλίου 1821, ὑπογράφει ὡς Βιζύης, ἀπὸ δὲ τῆς σελ. 441, περιεχούσης ὑπόμνημα χρονολογούμενον ἀπὸ Ἰουνίου 1821, ὑπογράφει ὡς Δέρκων, προβιβασθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὴν μητρόπολιν ταύτην, ὡς ῥητῶς ἄλλως τε σημειοῦται τοῦτο ἐν τῷ ἐν σελ. 445 τοῦ αὐτοῦ κώδικος σωζομένῳ ὑπομνήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαδόχου αὐτοῦ ἐν τῇ μητροπόλει Βιζύης Ἰωάσαφ. Τὰ δεδομένα ταῦτα τοῦ Θ΄ Πατριαρχ. Κώδικος συμπληροῖ ὁ ἐν τῷ Πατριαρχ. Ἀρχειοφυλακίῳ σωζόμενος Ἐφορικὸς Κῶδιξ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Μητροπολίτου Δέρκων Ἱερεμίου, σημειῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ἐν τῇ μητροπόλει Δέρκων, ἤτοι τὴν ***9 Ἰουνίου 1821*** (Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. 646 σελ. 1).

***

η') Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων Νικηφόρου, τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως [1]).

Ἐπειδὴ ἡ ἁγιωτάτη μητρόπολις Δέρκων διέμεινεν ἄμοιρος προστασίας ἀρχιερατικῆς, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Ἱερεμίου, διὰ τὴν ἣν ἀνιάτως ἐνόσησε κακοβουλίαν καὶ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀπονενοημένην θρασύτητα, ὡς ἐν τῷ κατεστρωμένῳ ἀντικρὺ τῆς παντελοῦς αὐτοῦ καθαιρέσεως Γράμματι καταφαίνεται, ἀπελαθέντος καὶ τέλεον ἐξωσθέντος ἀπὸ τῆς Ἐπαρχίας αὐτῆς, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Χρυσάνθου, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντικὴν ῥάβδον τῆς ἁγιωτάτης αὐτῆς μητροπολεως Δέρκων, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην ἅγιον Ἀδριανουπόλεως κὺρ Νικηφόρον, β^{ον} δὲ τὸν Σεραφεὶμ καὶ γ^{ον} τὸν Δαμιανόν, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ μόνιμον παράστασιν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ͵αωκδʹ, κατὰ μῆνα Νοέμβριον, ἐπινεμήσεως ΙΓʹ.

† Ὁ Ἐφέσου **Μακάριος**, † ὁ Ἡρακλείας **Ἰγνάτιος**, † ὁ Νικομηδείας **Πανάρετος**, † ὁ Νικαίας **Ἱερόθεος**, † ὁ Φιλιππουπόλεως **Νικηφόρος**, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Μεσημβρίας κυρίου **Κυρίλλου**, † ὁ Φιλαδελφείας **Πανάρετος**, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ σεβασμιωτάτου γέροντος ἁγίου Χαλκηδόνος κυρίου **Καλλινίκου**, † ὁ Νέων Πατρῶν **Δοσίθεος**, † ὁ Σισανίου **Ἰωαννίκιος**, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Πελαγωνείας κὺρ **Ἰωσήφ**.

***

***θ') Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Δέρκων Γερμανοῦ, τοῦ ἀπὸ Φιλίππων καὶ Δράμας* [2]).**

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἀπραστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Νικηφόρου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου,

---

[1]) Κωδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΙΔʹ σελ. 67.

[2]) Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΙΔʹ σελ. 266.

συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντικὴν ράβδον τῆς ἁγιωτάτης αὐτῆς μητροπόλεως, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην Φιλίππων καὶ Δράμας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸν καὶ περιπόθητον ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν κύριον Γερμανόν, βον δὲ τὸν Γαβριὴλ καὶ γον τὸν Παφνούτιον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ παράστασιν.

,αωλε′ κατὰ μῆνα Νοέμβριον 22.

† ὁ Ἐφέσου ***Χρύσανθος***, † ὁ Ἡρακλείας ***Διονύσιος***, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ σεβασμιωτάτου γέροντος ἁγίου Νικομηδείας κὺρ ***Παναρέτου***, † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερόθεος***, † ὁ Θεσσαλονίκης ***Μελέτιος***, † ὁ Ἰωαννίνων ***Ἰωακείμ***, † ὁ Κεστεντηλίου ***Ἀρτέμιος***, † ὁ Σοφίας ***Παΐσιος***.

***

*ι′) ὑπόμνημα ἐκλογῆς **Δέρκων Νεοφύτου**, τοῦ ἀπὸ **Δράμας*** [1].

Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου κυρίου Γερμανοῦ διὰ κοινῆς ὁμοφώνου ἐκλογῆς καὶ κανονικῶν ψήφων ἀναβιβασθέντος ἀξιοπρεπῶς ἐπὶ τὸν ἁγιώτατον Πατριαρχικὸν Ἀποστολικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς αὐτοῦ προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντικὴν ράβδον τῆς ἁγιωτάτης αὐτῆς μητροπόλεως, αον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ ἐν Χῷ ἡμῖν περισπούδαστον ἀδελφὸν ἅγιον Δράμας κύριον Νεόφυτον, βον δὲ δὲ τὸν Νικηφόρον καὶ γον τὸν Ἀθανάσιον, ὧν τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωμβ′, κατὰ μῆνα Ἰούνιον, ἐπινεμήσεως ΙΕ′.

† ὁ Ἡρακλείας ***Διονύσιος***, † ὁ Νικομηδείας ***Διονύσιος***, † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερόθεος***, † ὁ Μαρωνείας ***Ἄνθιμος***.

(Ἀκολουθεῖ).

---

[1] Κώδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΚΒ′ σελ. 41.

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩι ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους).

Ἀριθ. 474.

«***Δωροθέου τοῦ Λεσβίου οἱ εὑρεθέντες λόγοι, συναχθέντες ἐπιμελῶς παρὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἀνανίου***».

Τεῦχος χάρτινον γραφὲν περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΗ′ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 149, μ. 0,23 πλ. 0,17. Τὸ κείμενον μονόστηλον ἀποτελεῖται ἐκ γραμμῶν 24.

1) «Τοῦ σοφωτάτου Διδασκάλου τῆς ἐν Κων/πόλει ἀκαδημίας τοῦ ἐκ Μιτυλήνης κυρίου Δωροθέου, τοῦ ἡμετέρου καθηγουμένου, εἰς ἅπασαν τὴν τοῦ Κορυδαλλέως φυσικὴν πραγματείαν προοίμιον». Ἀρχ: Πολὺ τοῖς φύσει τῶν ὄντων... (σ. 1).

2) «Περὶ τῶν ἐντόμων ὅτι οὐκ ἀπὸ σπέρματος κατὰ τοὺς νεωτέρους, ἀλλ' ἐκ σήψεως κατὰ τὸν φιλόσοφον Δωρόθεον». Ἀρχ: Τὴν ἀλήθειαν ἀεὶ πρὸ παντός ἐστι ποιητέον... (σελ. 9).

3) Τοῦ αὐτοῦ «ἀπορία καὶ λύσις εἰς τὴν περὶ οὐρανοῦ πραγματείαν καὶ εἰς τὸ προοίμιον τοῦ φιλοσόφου Κορυδαλλέως» Ἀρχ: Εἴρηται πολλάκις ἤδη περὶ τοῦ ὅλου καὶ τῶν μερῶν... (σελ. 91).

4) ***Γράμμα Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν*** ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας ***Παϊσίου περὶ τῆς ἐν Κων/πόλει ἀκαδημίας***, «πόνημα τοῦ σοφωτάτου διδασκάλου κυρίου Δωροθέου Λεσβίου τοῦ καὶ Πρωτοσυγκέλλου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου», ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁρίζεται καὶ μισθὸς «πεντακόσια γρόσια τῷ καθηγουμένῳ τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων

εἰς τὸν ἐνιαυτόν», διακόσια δὲ πεντήκοντα τῷ τῶν γραμματικῶν, καὶ πληρωμὴ ἐμβατοικίου ὑπὸ μὲν τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου γρόσια ἑξακόσια, ὑπὸ δὲ τῆς τοῦ Βελιγραδίου ἐκκλησίας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα. Ἡ παράβασις τῶν ἐν τῷ γράμματι διατεταγμένων τιμωρεῖται διὰ τῆς συνήθους μεγάλης ἀρᾶς. Ἐγράφη ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ τοῦ ,αψμη΄. Ὑπογραφαί: † Ὁ Ἡρακλείας **Γεράσιμος**, † Ὁ Κυζίκου **Ἀνανίας**, † Ὁ Νικομηδείας **Κύριλλος**, † Ὁ Νικαίας **Καλλίνικος**, † Ὁ Χαλκηδόνος **Ἰωαννίκιος**, † Ὁ Δέρκων **Σαμουήλ**, † Ὁ Τυρνόβου **Ἄνθιμος**, † Ὁ Νεοκαισαρείας **Κοσμᾶς**, † Ὁ Κρήτης **Γεράσιμος**, † Ὁ Λαρίσσης **Ἰάκωβος**, † Ὁ Μιτυλήνης **Ἄνθιμος**, † Ὁ Μηθύμνης **Ἀνανίας**, † Ὁ Βιδυνίου **Καλλίνικος**, † Ὁ Προικονήσου **Νικηφόρος**. Ἀρχ: Ὅσα τῶν ἀνθρωπίνων μὴ παρὰ πᾶσι τὴν αὐτὴν ἔσχε δόξαν... (σελ. 147).

5) «Ἐγκώμιον εἰς γάμον, τοῦ σοφωτάτου Δωροθέου Λεσβίου». Ἀρχ: Χαίρειν μὲν ὅπερ ποτὲ ἄξιον καὶ ἐν γάμῳ... (σ. 193).

6) Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου ***Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ γράμματος τοῦ εἰς ὄγδοον θρόνον προβιβασμοῦ τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Δέρκων, ἐπὶ Πατριάρχου Κων/πόλεως Παϊσίου*** ἐν ἔτει ,αψμστ΄. (1746) Ἰνδ. Γ΄. Ὑπογραφαί: † Ὁ Ἐφέσου **Ἰωακείμ**, † Ὁ Ἡρακλείας **Γεράσιμος**, † Ὁ Κυζίκου **Ἀνανίας**, † Ὁ Νικομηδείας **Κύριλλος**, † Ὁ Νικαίας **Καλλίνικος**, † Ὁ Χαλκηδόνος **Γαβριήλ**, † Ὁ Προύσης **Γρηγόριος**, † Ὁ Νεοκαισαρείας **Διονύσιος**, † Ὁ Ἀθηνῶν **Ἄνθιμος**, † Ὁ Πισιδείας **Κοσμᾶς**, † Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν **Γεράσιμος**, † Ὁ Λαρίσσης **Ἰάκωβος**, † Ὁ Φιλιππουπόλεως **Σεραφείμ**, † Ὁ Ρόδου **Ἱερεμίας**, † Ὁ Μιτυλήνης **Ἄνθιμος**, † ὁ Διδυμοτείχου **Αὐξέντιος**, † Ὁ Μηθύμνης **Ἀρσένιος**, † Ὁ Μεσημβρίας **Γρηγόριος**, † Ὁ Βιδύνης **Καλλίνικος**, † Ὁ Θηβῶν **Ἀθανάσιος**, † Ὁ Χριστιανουπόλεως **Δανιήλ**, † Ὁ Ξάνθης **Μητροφάνης**, † Ὁ Χίου **Διονύσιος**, † Ὁ Προικοννήσου **Νικηφόρος**. Ἀρχ: Τοὺς τῶν κοινῶν προστατοῦντας πραγμάτων... (σελ. 205).

7) «Προοίμιον Λογικῆς». Ἀρχ: Παντὶ ἀρχομένῳ καὶ λόγου καὶ ἔργου καὶ πράξεως... (σελ. 233).

8) Δωροθέου τοῦ Λεσβίου πρὸς τοὺς αὐτοῦ μαθητὰς περὶ νηστείας. (σελ. 244).

9) Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐκκεχειρίας (σελ. 271).

10) Τοῦ αὐτοῦ ἀπορίαι πρὸς τὴν κατὰ Πυθαγορείους τε καὶ Κοπέρνικον τῆς γῆς κίνησιν. Ἀρχ: Εἰ κινεῖται ἡ γῆ τὴν ὑπὸ τὸν ζωδιακόν... (σ. 277).

Ἀριθ. 475.

«Ἀκολουθίαι εἰς τὸν μέγαν Ἰάκωβον τὸν Ἀδελφόθεον ὀκτώηχοι».

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 58 (0,23×0,17).

Σημείωσις. Ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι τοῦ τεύχους ὑπάρχει καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων, οὓς διαιρεῖ εἰς τρεῖς τάξεις:

ἡ α΄ περιλαμβάνει τοὺς ἐκ περιτομῆς ἐπισκόπους τῶν Ἱεροσολύμων, ἄρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰακώβου καὶ καταλήγει εἰς τὸν Ἰούδαν.

ἡ β΄ περιλαμβάνει τοὺς μὴ ἐκ περιτομῆς ἐπισκόπους τῶν Ἱεροσολύμων, ἄρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ Μάρκου καὶ καταλήγει εἰς τὸν Μάξιμον.

ἡ δὲ γ΄, περιλαμβάνουσα τοὺς Πατριάρχας Ἱεροσολύμων, ἄρχεται ἀπὸ Κυρίλλου τοῦ Α΄ καὶ καταλήγει εἰς τὸν Χρύσανθον.

Ἀριθ. 476.

«Ἀντωνίου Γενουενσίου ἐκλεκτικοῦ φιλοσόφου μεταφυσικὴ μεταφρασθεῖσα εἰς τὴν ἑλληνίδα διάλεκτον ἐκ τῆς λατινίδος παρὰ Εὐγενίου (τοῦ Βουλγάρεως)».

Τεῦχος χάρτινον γραφὲν περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 111, (0,23×0,17).

Ταύτης προτάσσονται «προλεγόμενα τῆς μεταφυσικῆς, τὰ κατ᾽ αὐτὴν εἰς πλάτος διεξιόντα καὶ προδιαλευκαίνοντα». Ἀρχ: Καλῶς ἄγαν καὶ λυσιτελῶς τοῖς τὰς βίβλους φιλοπονοῦσιν εἴθισται... (φ. 1).

Σημείωσις. Τὸ πονημάτιον τοῦτο ἐτυπώθη ἐν Βιέννῃ 1806.

Ἐν τέλει ὁ τοῦ τεύχους τούτου δέτης προσέθετο καὶ ἓν ἕτερον φύλλον τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἐν ᾧ περιέχονται:

1) «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Εὐαγγελιστὴν καὶ Ἀπόστολον ἐπονομασθέντα τῷ Μακαριωτάτῳ Ἰγνατίῳ». Ἀρχ: Διὰ τὴν σὴν προθεσμίαν λίαν ὀδυνώμεθα...

2) Ἑτέρα πρὸς τὸν αὐτόν. Ἀρχ: Εἰ ἐπιτρέπεταί μοι παρὰ Σοῦ, ἀνελθεῖν βούλομαι ἐν Ἱεροσολύμοις...

3) Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον Μαρίαν τὴν Μητέρα τοῦ Κ. Ι. Χριστοῦ.

Σημείωσις. Ἐν τέλει τῶν ἐπιστολῶν τούτων εὕρηται καὶ ἡ ἑξῆς σημείωσις: «αἱ ἐπιστολαὶ αὗται μετεφράσθησαν ἀπὸ τῆς Λατινίδος· εὑρέθησαν δὲ Λατινιστὶ ἐντετυπωμέναι εἰς βιβλίον ἐκτυπωθὲν κατὰ τὸ ἔτος ͵αχπ΄».

Ἀριθ. 477

«Ἰωάννου συγγραφέως τῆς Κλίμακος».

Τεῦχος ἐκ μεμβράνης λεπτῆς τῆς ΙΔ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἀριθμοῦν φύλλα 183, μήκ. 0,23 πλ. 0,16, ὧν τὰ τρία πρῶτα καὶ τὰ τέσσαρα τε-

λευταῖα φέρουσι πλείστας ὅσας δυσαναγνώστους καὶ ἀσυναρτήτους σημειώσεις.

Τὸ κείμενον ἐν μιᾷ ἑκάστῃ τῶν σελίδων μονόστηλον περιλαμβάνει γραμμὰς 28 (0,10 × 0,158).

Ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ εὑρισκομένων 27 στίχων, γραφεὺς τοῦ παρόντος κώδικός ἐστι «Μάρκος τις ταπεινός».

1) «Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ Μακαρίου Ἰωάννου τοῦ καθηγουμένου τοῦ ἁγίου Ὄρους Σινᾶ τοῦ λεγομένου σχολαστικοῦ τοῦ καὶ συγγραψαμένου τὰς πνευματικὰς ταύτας πλάκας, ἤγουν τὴν ἁγίαν κλίμακα». Ἀρχ: Ἥτις μὲν ἐστιν ἡ τὸν θεῖον ἄνδρα... (φ. 6).

2) «Ἐπιστολὴ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου ἡγουμένου τῆς Ραϊθὼ πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀξιάγαστον τὸν Σινᾶ ὄρους ἡγούμενον τὸν ἐπίκλην σχολαστικόν, ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ συγγράμματος ὀνομασθέντα τῆς Κλίμακος, περὶ τῆς Γραφῆς αὐτὸν αἰτουμένου ταύτης». Ἀρχ: Τῷ ὑπερφυεστάτῳ καὶ ἰσαγγέλῳ... (φ. 9β).

3) «Ἐπιστολὴ αὖθις τοῦ συγγραφέως πρὸς αὐτὸν ἀμοιβαίως συγκατατιθεμένου πρὸς τὴν ἐπιταγήν». Ἀρχ: Ἀπεδεξάμην ὡς προεῖπον... (φ. 10β).

4) Λόγοι ἀσκητικοὶ 24, ὧν ὁ πρῶτος «περὶ τῆς τοῦ ματαίου βίου βιαίας ἀποταγῆς» Ἀρχ: Τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὑπεραγάθου καὶ παναγάθου Θεοῦ... (φ. 12). Ὁ δὲ τελευταῖος «περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ μακαρίας τῶν ἀρετῶν προσευχῆς». Ἀρχ: Προσευχή ἐστι... (φ. 153β).

Σημείωσις α'). Τὸ περιεχόμενον τοῦ τεύχους τούτου εὕρηται καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Πατρολογίας τοῦ Migne τ. 88, ὡς καὶ ἐν ἰδίᾳ ἐκδόσει ὑπὸ Σωφρονίου Μοναχοῦ τοῦ ἐρημίτου, ἐν Κ/πόλει 1883 εἰς 4ον σελ. 190.

Σημείωσις β'). Ἐκ τῶν διαφόρων σημειώσεων τῶν εὑρισκομένων ἐν τῷ κώδικι τούτῳ σημειοῦμεν τὰς ἑξῆς:

1) Ἐν φ. 5, ὅπερ ἐστὶν ἄγραφον: «καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τὸ παρὸν βιβλίον τοῦ ταπεινοτάτου καὶ σωφρονεστάτου ἁγίου Πτολεμαΐδος κυρίου Σωφρονίου τοῦ ἐκ τῆς Συρίας.

εὐλαβῶς καὶ προσκυνητῶς 1758 Μαΐου γ'».

2) Ἐν φ. 11 β ἐν τῇ κάτω ὤᾳ ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιγραφὴ «Δημήτριος Πρωτοκανονάρχης».

3) Ἐν φ. 180 ἐν τῷ ἄνω ὤᾳ: «Τὸ παρὸν βιβλίον ἤτοι τῆς κλίμακος τοῦ Μ. Ἐκκλησιαστικοῦ ῥήτορος Ἰωάννου τυγχάνει διὰ χειρὸς ἐμοῦ Λογοθέτου Δημητρίου».

Ὁ μνημονευόμενος οὗτος Ἰωάννης ἐν ἄλλῃ σελίδι καλεῖται: «Ρήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ διὰ κληρονομίας Λάσκαρις Πρωτονοτάριος».

4) Ἐν φ. 180, ἐν τῷ μέσῳ: «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Χαρίτωνος πόνος ͵ϛωλη' μηνὶ Ἰουλίῳ ζ' (= 1329)».

Σημείωσις γ') Ἐν τῷ 4 φ. περιέχεται καὶ «προθεωρία τῆς ἁγίας κλίμακος» καὶ μετὰ ταύτην «πίναξ ἐναργὴς τοῦ βιβλίου».

'Αριθ 478.

Τεῦχος ἐκ χάρτου παχέος τῆς ΙΔ´ ἑκατονταετηρίδος, ἀριθμοῦν φύλλα 152, μ. 0,228 πλ. 0,17. Ἑκάστη σελὶς μονόστηλος περιλαμβάνει γραμμὰς 33 (0,20×0,31).

1) ***Νείλου τοῦ ὁσίου*** κεφάλαια διάφορα: α') περὶ ἐγκρατείας, β') περὶ πορνείας (φ. 2β), γ') περὶ φιλαργυρίας (φ. 4β), δ') περὶ ὀργῆς (φ. 6), ε') περὶ λύπης (φ. 7), στ') περὶ ἀκηδίας (φ. 8β), ζ') περὶ κενοδοξίας (φ. 10), η') περὶ ὑπερηφανείας (φ. 11). Ἀρχὴ τοῦ α´: Ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος... (φ. 1). (βλ. Migne τ. 79 σ. 812).

2) Τοῦ αὐτοῦ περὶ λογισμῶν κεφ. κγ´. Ἄρχ.: Τῶν ἀντικειμένων δαιμόνων... (φ. 12β).

3) Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια σε´. Ἄρχ.: Φόνον ἔχε... (φ. 30β) (βλ. Migne τ. 79 σ. 1200).

4. Τοῦ αὐτοῦ γνῶμαι ἀπάγουσαι τῶν φθαρτῶν καὶ κολλῶσαι τοῖς ἀφθάρτοις τὸν ἄνθρωπον. Ἄρχ: Ὁδὸς εἰς ἀρετὴν ἡ τοῦ βίου φυγή... (φ. 35). (βλ. Migne τ. 79 σ. 1240).

5. «Σκώμματα τοῦ ἁγίου Νείλου». Ἄρχ: Εἴτις βούλοιτο ἰδεῖν... (φ. 40 β).

6. Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια διάφορα. Ἄρχ: Ὁ Χριστὸς εἰ μέν ἐστι Χριστός... (φ. 42 β).

7. Τοῦ αὐτοῦ παραίνεσις πρὸς μοναχούς. Ἄρχ: Ἀκρασίαν βρωμάτων περικόπτει νηστεία... (φ. 48 β) (βλ. Migne τ. 79. σ. 1236).

8. Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια πε´ περὶ προσευχῆς. Ἄρχ: Εἴ τις βούλοιτο εὐῶδες θυμίαμα... (φ. 52) (βλ. Migne τ. 79. σ. 1165).

Ἐν τέλει (φ. 67 β) δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων «χαίροις ὁσιώτατε πάτερ Βαρσανούφιε».

9. ***Μάρκου Μοναχοῦ καὶ ἐρημίτου*** «περὶ νόμου πνευματικοῦ καὶ περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι». Ἄρχ: Ἐπειδὴ πολλάκις ἠβουλήθητε... (φ. 68α) (βλ. Migne τ. 65 σ. 903).

10. Τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας. Ἄρχ: Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς ἡ τοῦ Θεοῦ δύναμις... (φ. 75 β) (βλ. Migne τ. 65 σ. 965).

11. Τοῦ αὐτοῦ «περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι». Ἄρχ: Ἡ τῶν ἔξωθεν κακοπιστία... (φ. 84) (βλ. Migne τ. 65 σ. 929).

12. Τοῦ αὐτοῦ «συμβουλία νοὸς πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν». Ἄρχ: Ἄκουε ψυχὴ λογική... (φ. 96) (βλ Migne τ. 65 σ. 1104).

13. Τοῦ αὐτοῦ ἐρώτησις περὶ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ἄρχ: Ἐπειδὴ οἱ μὲν τέλειον λέγουσιν... (φ. 99) (βλ. Migne τ. 65 σ. 985).

14. Τοῦ αὐτοῦ «τῷ περιποθήτῳ τεκνίῳ Νικολάῳ». Ἄρχ: Ἐπειδήπερ πρώην... (φ. 117) (βλ. Migne τ. 65. σ. 1028).

15. Τοῦ αὐτοῦ « περὶ διαίτης Μοναχοῦ ». Ἀρχ: Προσήκει τοὺς ἀσκοῦντας... (φ. 127).

16. Τοῦ αὐτοῦ « ἀντιβολὴ πρός τινα σχολαστικόν ». Ἀρχ: Ἠρώτησέ τις τῶν ἐλλογίμων δικανικός... (φ. 129) (βλ. Migne τ. 65 σ. 1072).

17. Ἐγκώμιον εἰς τοὺς τρεῖς Πατέρας καὶ Διδασκάλους ἡμῶν Βασίλειον, Γρηγόριον τὸν Θεολόγον καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, συγγραφὲν παρὰ ***Ἰωάννου μητροπολίτου τῶν Εὐχαΐτων.*** Ἀρχ: Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς... (φ. 143) (βλ. Migne τ. 120 σ. 1136).

Σημ. Τὸ τεῦχός ἐστι βεβλαμμένον πως ἐκ τῆς ὑγρασίας. Τὰ φ. 1, 149, 150, 151, 152 εἰσὶν ἐν τοῖς ἄκροις ἐφθαρμένα. Ἀπαντῶσι δὲ ἐν αὐτῷ καὶ δύο εἰκόνες (φ' 44 β, 142 β), πλὴν ὅλως ἀκαλαίσθητοι καὶ ἀνάξιαι λόγου.

Ἀριθ. 479.

«*Ἰωσὴφ Βρυεννίου κατὰ Λατίνων*».

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος μετὰ περισσῆς τῆς καλαισθησίας διὰ λεπτῆς γραφῆς γεγραμμένον καὶ διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμάτων κεκοσμημένον, ἐκ φύλλων 415, μ. 0,23 πλ. 0,16, ὧν ἑκάστη σελὶς μονόστηλος περιλαμβάνει σειρὰς 24 (0,154 X 0,122).

Ἐν φ. 1β γέγραπται διὰ νεωτέρας γραφῆς τὸ ἀκόλουθον τετράστιχον:

« ἄνθρωπε, γυμνώθητι, τὴν βίβλον βλέπων
νοημάτων γάρ ἐστι βυθὸς ἀνθέων,
ὃν οὐκ ἐφικτὸν οὐδενὶ πλεῖν ἀβρόχως
πρὶν ἐξενεγκεῖν τῆς ψυχῆς τὰ φορτία ».

Ἔστι δὲ ὁ τίτλος τοῦ τεύχους. Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος τὸ ἐπώνυμον — Ὁμιλίαι διάφοροι (47 τὸν ἀριθμὸν) ῥηθεῖσαι ἐπὶ τῆς Βασιλείας Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου καὶ σοφωτάτου καὶ Πατριαρχείας Ἰωσὴφ τοῦ ἁγιωτάτου (φ. 6 α).

Τῶν ὁμιλιῶν τούτων προτάσσεται λεπτομερὴς πίναξ (φ. 2 - 5). Λόγος α'. Περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος· εἴρηται δὲ ἐν τῷ τοῦ Παλατίου Τρικλίνῳ. Ἀρχ: Θεὸς ἡ ἁγία μονὰς καὶ Τριάς. (φ. 6).

Εἰς τὰ φ. 19 β, 20 β καὶ 411 εἰσὶν ἐζωγραφισμένα διάφορα σχήματα παριστῶντα τὸ τρισυπόστατον τῆς θεότητος.

Σημείωσις: Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐξεδόθη ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως, τόμ. 1 - 3, ἐν Λειψίᾳ (,αψξη' - ,αψπδ'). Ἴδε καὶ Δ. Σάρρου ἐν Περιοδ. Ἑλλ. ἐν Κ/πόλει Φιλολογ. Συλλόγ. τ. ΛΓ' 1914 σελ. 66 — Βυζαντιν. Λογοτεχν. Κρουμβάχερ, Σωτηριάδου, τ. Α' 221, Β' 160, Γ' 693.

Ἡ στάχωσις ἐκ ξύλου περιενδεδυμένου διὰ βύρσης.

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

Τῇ 3η τοῦ λήξαντος μηνὸς ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ἐχοροστάτησεν, ἐν μέσῳ συρροῆς πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος, ἐν τῷ ἐν Ταταούλοις ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ὁ Πανοσ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Κύριλλος.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

Τῇ 30ῇ λήξαντος μηνός, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου, ἀσθενούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐτελέσθη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ Συνοδικὴ Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Α΄ τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτου Ἡρακλείας Βενιαμὶν καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Μαξίμου, Σάρδεων Γερμανοῦ, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Χριστουπόλεως Μελετίου καὶ Λαοδικείας Δωροθέου.

Ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἰδιαιτέρα δεξίωσις ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δὲν ἐγένετο.

ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΙΑΙ

Δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἀπὸ 27 λήξαντος μηνὸς ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Ἰβὰν Βούκοτιτς ἀνεκοίνωσε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Γιουγοσλαυΐας Πέτρος ὁ Β΄ ὡς τεκμήριον τοῦ εὐλαβοῦς σεβασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ ἀδελφὴ Ὀρθόδοξος Σερβικὴ Ἐκκλησία τρέφει πρὸς τὸν τετιμημένον Ἀρχηγὸν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοὺς διακεκριμένους λειτουργοὺς Αὐτῆς, καὶ τῆς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἀπένειμε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὴν Μεγάλην Ταινίαν τοῦ Βασιλικοῦ Παρασήμου τοῦ Γιουγοσλαυϊκοῦ Στέμματος.

Ὁ κ. Γ. Πρόξενος συγχρόνως ἐπληροφόρησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὅτι ἅπαντα τὰ μέλη τῶν Ἀντιπροσωπειῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, αἵτινες μετέσχον τῶν ἐπικηδείων τελετῶν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Βασιλέως Ἀλεξάνδρου Α΄ τοῦ Ἑνοποιοῦ, ἐπαρασημοφορήθησαν ἐπίσης. Ἐλθὼν δὲ αὐθημερὸν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐγένετο δεκτός, ἀσθενούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὑπὸ τοῦ

Πρωτοσυγκελλεύοντος Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων Πολυκάρπου καὶ ἐπέδωκε τὰ ἔνσημα τῶν ἀπονεμηθέντων Παρασήμων, ὑποβαλὼν ὁμοῦ μετὰ τῶν συγχαρητηρίων αὐτοῦ καὶ ἐνθέρμους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Εἰς τὸν κ. Γενικὸν Πρόξενον ὁ Σεβ. ἅγιος Πρωτοσυγκελλεύων διηρμήνευσε τὰς ἰδιαιτέρας εὐχαριστίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τὰ ἀπονεμηθέντα εἰς τὰ μέλη τῶν Πατριαρχικῶν Ἀντιπροσωπειῶν Παράσημα εἶναι:

Εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Χαλκηδόνος Μάξιμον, Δέρκων Ἰωακείμ, Πριγκηπονήσων Θωμᾶν, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνον, Χριστουπόλεως Μελέτιον καὶ Λαοδικείας Δωρόθεον ἡ Μεγάλη Ταινία τοῦ Ἁγίου Σάββα.

Εἰς τοὺς Θεοφ. Ἐπισκόπους Τρωάδος Εὐστάθιον καὶ Ναζιανζοῦ Φιλόθεον ὁ «Μέγας Ἀξιωματικὸς» τοῦ αὐτοῦ Παρασήμου (β΄ τάξεως).

Εἰς τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιον Κασαπίδην, Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου ὁ «Ταξιάρχης» τοῦ αὐτοῦ Παρασήμου (γ΄ τάξεως).

Εἰς τοὺς Πανοσιολ. Δευτερεύοντα Μάξιμον καὶ Ὑπογραμματέα τῆς Ἱ. Συνόδου Κύριλλον ὁ «Ἀξιωματικὸς» τοῦ αὐτοῦ Παρασήμου (δ΄ τάξεως).

Εἰς τὸν Βιβλιοφύλακα τῶν Πατριαρχείων διάκονον Γ. Ἀναστασιάδην ὁ «Ἱππότης» τοῦ αὐτοῦ Παρασήμου (ε΄ τάξεως).

Καί, ἐκ τῶν λαϊκῶν, εἰς τὸν Διερμηνέα τῶν Πατριαρχείων Σπ. Κωνσταντινίδην ὁ «Ταξιάρχης» τοῦ Γιουγοσλαυϊκοῦ Στέμματος (γ΄ τάξεως) καὶ εἰς τοὺς Ἱεροψάλτας τοῦ ἱ. Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων Σταυροδρομίου Γ. Γαβριηλίδην καὶ Ν. Μπέλλαν ὁ «Ἱππότης» τοῦ Ἁγίου Σάββα (ε΄ τάξεως).

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

— Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑώρτασε τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος. Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀσθενούσης, ἐπεσκέφθη ἐξ ὀνόματος Αὐτῆς τὴν Α. Σεβασμιότητα καὶ διεβίβασε τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια ὁ Πανοσ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Σ. Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιος.

— Τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβιβάσθησαν καὶ τοῖς ὁμοίως κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσασι Σεβ. Μητροπολίταις Θεσσαλονίκης Γενναδίῳ, Τυρολόης Χρυσοστόμῳ καὶ Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως Χρυσοστόμῳ.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

— Κατηχητικὰ κηρύγματα. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς Κυριακῆς, 10 λήξαντος μηνός, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Πέραν Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης καὶ παρηκολούθησε τὸ ἑσπερινὸν κήρυγμα γενόμενον ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ ἱεροκήρυκος τοῦ Ναοῦ ἱεροδιακόνου Γρηγορίου Καρφοπούλου. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἡρμήνευσε τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐαρέσκειαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ διεβίβασε τὰς εὐχὰς Αὐτῆς ἐπὶ τὰς καταβαλλομένας προσπαθείας καὶ τὸ συντελούμενον ἔργον.

— Διορισμοὶ Ἱερέων. Ὁ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος Βλάγκας ἱερεὺς Ἰωάννης διωρίσθη εἰς τὴν ἱερατικὴν θέσιν Μεγάλου Ρεύματος, ἀμοιβαίως δὲ ὁ αὐτόθι ἱερεὺς Ἀναστάσιος εἰς τὴν Προϊσταμενίαν Βλάγκας.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ

Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης τοῦ λήξαντος ἔτους Εὐαγγέλου Κωνσταντινίδου. Τὴν χειροτονίαν ἐτέλεσε, λειτουργήσας ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ τῇ 17 παρόντος μηνός, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος. Ὁ χειροτονηθεὶς ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ εἰς τὸ κληρικὸν στάδιον ὠνομάσθη Πολύκαρπος.

Ὁ ἱεροδ. Πολύκαρπος ἅμα τῇ χειροτονίᾳ αὐτοῦ διωρίσθη τακτικὸς διάκονος καὶ ἱεροκῆρυξ τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀναλαβὼν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ὁ τέως ἐνταῦθα Πρεσβευτὴς αὐτῆς ἐξοχώτατος κ. Κ. Σακελλαρόπουλος, ἐπὶ τῇ ἐντεῦθεν αναχωρήσει αὐτοῦ προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀπεχαιρέτησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Τὴν Α. Ἐξοχότητα προέπεμψεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐκ προσώπου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

— Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἀνεχώρησεν εἰς Ἑλλάδα ὁ ἀπὸ μηνὸς παρεπιδημῶν ἐνταῦθα Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἀπεχαιρέτησεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ι. Σ. Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιος.

— Ὁμοίως κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Θεσσαλονίκην ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Παγκράτιος, ἰατρός, ἀδελφὸς τῆς Ι. Μονῆς τῶν Ἰβήρων.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήξαντος μηνὸς ἐπεσκέφθη τὰ Πατριαρχεῖα ἡ Πρέσβειρα τῆς Ἀγγλίας εὐγενεστάτη κ. **P. Loraine**, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀρχαιολόγου κ. **Wattemore** καὶ ἐξεχόντων Ἄγγλων ἐπισκεπτῶν.

Ἡ κ. Πρέσβειρα, ἑρμηνεύοντος τοῦ Διερμηνέως τῶν Π/χείων Σπ. Κωνσταντινίδου, περιειργάσθη ἰδιαιτέρως τὰ ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ ἱερὰ κειμήλια. Πληροφορηθεῖσα δὲ ὅτι ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀσθενεῖ, ἐπεφυλάχθη ἵνα ἔλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν Αὐτῆς ἄλλοτε καὶ παρεκάλεσε νὰ ὑποβληθῶσιν Αὐτῇ τὰ σέβη αὐτῆς.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Πατριαρχικὸς Ναός.

Τῇ Α΄ Κυριακῇ Ὁ Μέγας Ἱεροκῆρυξ Ἐπίσκ. Ναζιανζοῦ Φιλόθεος.
Τῇ Β΄ » Ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ι. Συνόδου Κύριλλος.
Τῇ Γ΄ » Ὁ Μέγας Ἀρχιμ. Καλλίνικος.
Τῇ Δ΄ » Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος.
Τῇ Ε΄ » Ὁ Διάκονος τῆς Σειρᾶς Γ. Ἀναστασιάδης.
Τῇ Στ΄. » Ὁ Δευτερεύων Μάξιμος.

Ἱεροὶ Ναοὶ Σταυροδρομίου.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνος, Ἀρχιερατικῶς Προϊσταμενεύων Σταυροδρομίου, ἐκ περιτροπῆς μετὰ τῶν τακτικῶν ἱεροκηρύκων τῶν ἱερῶν Ναῶν.

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Νικολάου Γαλατᾶ.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ἐκ περιτροπῆς ὁ Ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Ἐπίσκοπος Ἐλαίας Ἀγαθάγγελος μετὰ τοῦ τακτικοῦ ἱεροκήρυκος τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ἱεροδιακόνου Μελετίου Κριθιώτου.

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Δημητρίου Ταταούλων.

Ὁ Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Ἐπίσκοπος Λεύκης Παγκράτιος καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Ἱερὸς Ναὸς Εὐαγγελιστρίας Προπ. Ταταούλων

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ τακτικὸς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ἱεροκῆρυξ ἱεροδιάκονος Τιμόθεος Παζαρίδης.

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Ἀποστόλων Φερίκιοϊ.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἱερατ. Προϊστάμενος ἀρχιμ. Γεράσιμος ἐκ περιτροπῆς μετὰ τοῦ τακτικοῦ ἱεροκήρυκος ἱεροδιακόνου Πολυκάρπου Κωνσταντινίδου.

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Ἰωάννου Χίων.

Τῇ Α΄ Κυριακῇ ὁ ἱεροδιάκονος Μελέτιος Κριθιώτης.

Ἱερὸς Ναὸς Ξυλοπόρτης.

Τῇ Στ΄ Κυριακῇ ὁ Μέγας Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος.

Ἱερὸς Ναὸς Ἐδιρνὲ Καποῦ.

Τῇ Γ΄ Κυριακῇ ὁ ἀρχιμ. Γεράσιμος Καλοκαιρινός.

Ἱερὸς Ναὸς Διπλοκιονίου.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Κρασᾶς.

Ἱερὸς Ναὸς Μεσαχώρου.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἱερ. Προϊστάμενος ἀρχιμ. Λεόντιος.

Ἱερὸς Ναὸς Μ. Ρεύματος.

Τῇ Α΄ Κυριακῇ ὁ Μέγας Ἀρχιμ. Καλλίνικος. Κατὰ τὰς λοιπὰς Κυριακὰς ὁ Ἀρχιερ. Προϊσταμενεύων τῆς Κοινότητος Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ Φιλόθεος.

Ἱερὸς Ναὸς Βεβεκίου.

Τῇ Δ΄ Κυριακῇ ὁ Μέγας Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος.

Ἱερὸς Ναὸς Βαφεοχωρίου.

Τῇ Γ΄ Κυριακῇ ὁ Ἐπίσκοπος Ἐλαίας Ἀγαθάγγελος.

Ἱερὸς Ναὸς Νεοχωρίου.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἱερατ. Προϊστάμενος Παναγίας Νεοχωρίου Αἰμιλιανός.

Ἱερὸς Ναὸς Κοντοσκαλίου.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἱερ. Προϊστάμενος ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος.

Ἱερὸς Ναὸς Βλάγκας.

Τῇ Γ' Κυριακῇ ὁ Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

Ἅγιος Μηνᾶς Ὑψωμαθείων.

Τῇ Β' Κυριακῇ ὁ ἱεροκῆρυξ Ἁγίου Κωνσταντίνου Ὑψωμαθείων ἱεροδιάκονος Κωνσταντῖνος Πλακωτάρης.

Ἅγιος Κωνσταντῖνος Ὑψωμαθείων.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἱερ. Προϊστάμενος Ἱερόθεος Κατσώνης ἐκ περιτροπῆς μετὰ τοῦ τακτικοῦ ἱεροκήρυκος τοῦ Ἱ. Ναοῦ.

Ἱερὰ Μονὴ Ζωοδ. Πηγῆς.

Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ὁ Ἐπίσκοπος Ἀβύδου Γερμανός.

Ἱερὸς Ναὸς Μουχλίου.

Τῇ Α' Κυριακῇ ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος.

Ἱερὸς Ναὸς Ποτηρᾶ.

Τῇ Ε' Κυριακῇ ὁ Μέγας Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος.

Ἱερὸς Ναὸς Δζιβαλίου.

Τῇ Γ' Κυριακῇ ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος.

Ἱερὸς Ναὸς Χάσκιοϊ

Τῇ Ε' Κυριακῇ ὁ Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

Ἱερὸς Ναὸς Βαλατᾶ

Τῇ Γ' Κυριακῇ ὁ ἱεροδιάκονος Μελέτιος Κριθιώτης.